

Tartu Ülikool
Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond
Eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Eesti keele osakond

Svea Tarkin

Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses

Bakalaureusetöö

Juhendaja dotsent Raili Pool

Tartu 2019

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Teise keele omandamine	5
1.1. <i>Thinking for speaking</i> -hüpotees	6
1.2. Keelekeskkonna mõju keeleõppimisel	7
1.3. Õppija emakeele mõju teise keele omandamisele	7
2. Eesti keele käändesüsteem ja selle omandamine	9
2.1. Eesti keele käändesüsteemist	9
2.2. Eesti keele käändesüsteemi omandamisest	9
3. Informantide lähtekeele erijooned võrreldes sihtkeelega	12
4. Materjal, meetod ja informandid	14
5. Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses	17
5.1. Abstraktsed käänded	17
Nominatiiv	17
Genitiiv	21
Partitiiv	25
5.2. Konkreetsed käänded	28
Illatiiv	28
Inessiiv	30
Elatiiv	32
Allatiiv	33
Adessiiv	35
Ablatiiv	38
Translatiiv	39
Abessiiv	39
Komitatiiv	39
Kokkuvõte	41
Kirjandus	44
The Usage of Estonian Cases among Chinese Native Speakers. Summary	47
Lisa 1. Pildikirjelduskatse	48
Lisa 2. Informantide tekstides sisaldunud käändevormid	50

Sissejuhatus

Siinses bakalaureusetöös uuritakse eesti keele käänete kasutamist hiina emakeelega eesti keele õppijate seas. Idee teemat uurida kasvas välja autori iganädalasest kokkupuutest Hiinast pärit eesti keelt teise keelena õppijatega, kes õpivad Tartu Ülikoolis 2018/2019. õppeaastal. Olles aidanud neid erinevate grammatikaülesannetega, tundub nende jaoks üks raskematest katsumustest olevat eesti keele käänete kasutamine. Soovin hiinakeelsete õppijate eesti keele omandamise uurimise teekonnaga alustada, sest kogutud materjalist ja uurimuse tulemustest võib olla abi edasiste uurimuste tegijatel ja eesti keele kui teise keele õpetajatel.

Bakalaureusetöö tarbeks viisin 11 hiina õppija seas läbi pildikirjelduskatse, mille käigus kirjutasid informandid 3 loogilist narratiivi. Sama pildikirjelduskatsega koguti keeleainest kahel korral. Pikiuuring võimaldab jälgida hiina emakeelega õppijate eesti keele arengut pikema ajaperioodi jooksul.

Eesti keele kui teise keele omandamise alased uurimused käsitlevad valdavalt vene emakeelega õppijate keelekasutust. Muude emakeeltega õppijate eesti keele omandamise seaduspärasusi on uurimustes analüüsitud väga vähe (vt nt Reineberg 2013) Teema on eesti keele teise keelena omandamise kontekstis uudne: käesolev bakalaureusetöö on kirjutajale teadaolevalt esimene hiinakeelsete õppijate eesti keele omandamist käsitlev uurimus.

Bakalaureusetöö eesmärgiks on välja selgitada:

- milliseid eesti keele käändevorme hiinakeelsed õppijad oma tekstides kasutavad;
- kuidas õppijate käändekasutus nelja kuu jooksul muutub ja areneb, millised käändeid informandid omavahel asendavad ning kas nominatiivil kui sõnaraamatuvormil on õppijakeeles teiste käänetega võrreldes olulisem funktsioon;
- kuidas hiina emakeelega õppijate käändekasutus erineb sihtkeelepärasest.

Töö teoreetiline osa koosneb kahest peatükist, milles tutvustatakse teise keele omandamise põhimõisteid, räägitakse *thinking for speaking*-hüpoteesist ning keelekeskkonna ja õppija emakeele mõjust keeleomandamisele. Lisaks antakse ülevaade eesti keele käändesüsteemist ja selle omandamisega seonduvast ning tuuakse võrdlevalt välja mõningaid eesti ja hiina keele erijooni. Bakalaureusetöö empiirilises osas analüüsitakse informantide kirjutatud tekstides kasutatud käändevorme käänete kaupa, toetudes kontrastiivsele vahekeele analüüsi meetodile: õppijakeelt vaadeldakse kui omaette keelekuju, mille arengul on oma erijooned ja seaduspärasused. Õppijate keelekasutust võrreldakse eesti keele kui sihtkeelega.

1. Teise keele omandamine

Õpitavad keeled jaotatakse keeleõpet toetava keelekeskkonna olemasolust või selle puudumisest lähtuvalt. Teiseks keeleks nimetatakse keelt, mida õpitakse õpitava keele keskkonnas. Võõrkeeleks nimetatakse õpitavat keelt siis, kui keeleõpe toimub keelekeskkonnast väljaspool. (Gass, Selinker 2001: 5) Siinses bakalaureusetöös räägitakse seega eesti keele teise keelena omandamisest, sest uurimuse informantideks olevad hiina emakeelega õppijad õppisid uurimuse läbiviimise perioodil eestikeelses keelekeskkonnas.

Eesti keel on hiina õppijate jaoks sihtkeel, hiina keel ehk nende esimene keel on seejuures lähtekeel. Termin *sihtkeel* viitab eesmärgipärasusele, sellele, et õppija soovib ning püüdleb õpitava keele oskuse poole. (James 1998: 3; Pool 2005: 10) Keeleõppijate versioon sihtkeelest erineb emakeelekõnelejate omast märgatavalt. Sellist keelevarianti tähistava termini *vahekeel* võttis 1972. aastal kasutusele Larry Selinker. Vahekeele analüüsimise puhul püütakse jätta kõrvale õppija emakeel ja sihtkeel ning keskenduda vaid vahekeele omaduste kirjeldamisele ja sisemisele loogikale (Lakshmanan, Selinker 2001: 395). Vahekeelest veidi laiem termin *õppijakeel* tähendab „õppija poolt produtseeritud suulist või kirjalikku keelt”. Erinevalt vahekeele käsitlusest võib õppijakeele kirjeldamisel olla taustal informantide emakeel ja sihtkeelepärase keelekasutus. (Ellis, Barkhuizen 2005: 4; Pool 2007: 13–14) Rod Ellise sõnul võib vahekeel ka kivistuda ja justkui omaette pidžinkeeleks muutuda (Ellis 1997: 40). Sel juhul ei toimu kõneleja keeles enam arengut: jäädakse madalama keeleoskuse juurde, kasutades lihtsustatud keelevormi (Rannut 2005: 26).

Teise keele omandamise juures on lisaks vahekeelele olulised mõisted ka *sisendkeel* (ingl *input*) ehk õppijale kättesaadav keeleaines ning *vastuvõetu* (ingl *intake*) ehk osa sisendkeelest, mida õppija suudab salvestada. Kõige selle põhjal moodustatud keelevarianti tähistatakse terminiga *väljundkeel* (ingl *output*). (Pool 2005: 21)

1.1. *Thinking for speaking*-hüpotees

Kuna inimkond puutub suuresti kokku samasuguste nähtustega, jagavad ka nende räägitud keeled paljusid tähendusi, mistõttu on ühest keelest teise tõlkimine usutav. Kõikides keeltes ei kontseptualiseerita nähtuseid aga samamoodi. Seepärast ei ole idioomaatilised väljendid alati otse tõlgitavad ja teise keele õppijal on raske saavutada emakeelsele kõnelejale omast idioomaatilist kontrolli. Eri keelte kõnelejad mõtestavad reaalsust oma keele eripäradest lähtuvalt. Näiteks ei ole sellise abstraktse tähenduse puhul nagu aeg tegemist konkreetse nähtusega ja seetõttu on tähendused eri keeltes varieeruvad. Uues keeles kõneledes ja selle grammatikat kasutades vajab ajasuhete väljendamine seega tähenduste ümbermõtestamist. (Holme 2013: 616)

Dan Slobini (1996) *thinking for speaking*-hüpotees¹ esindab mõtet, et inimene püsib kõneledes mingil määral omaenda esimese keele raamides. Slobini järgi mõjutab see mõtteviis ka teise keele õppijat ning sihtkeeles kõne produtseerimist. Enda emakeelega kattuvad kategooriad on teises keeles küllaltki lihtsasti omandatavad. Näiteks ei ole prantslastel sugugi probleeme hispaania keele imperfektiga, samas kui progressiivi- või perfektivormi kasutamine valmistab raskusi, sest prantsuse keeles nendele aspektidele ei keskenduta. Iga inimese emakeeles kehtivad seaduspärad suunavad neid ka teisi keeli õppides samadele kategooriatele tähelepanu pöörama. Vähem olulisi tegureid ei pane inimene tähele, kui tema keelelised valikud sellest ei sõltu. Keeled on Slobini sõnul nagu suur punt erinevaid maailmavaateid ja hoiakuid, mis mõjutavad kõneledes inimeste mõtteviisi ning keelelisi valikuid. (Slobin 1996: 88–89) Kuna hiina keeles puuduvad käänded (Chinese Grammar) ja nende funktsioonis kasutatakse adpositsioone, võib eeldada, et hiinlastel on eesti keelt õppides ning kõneledes üks raskemaid ülesandeid end käänete kasutamisele ümber lülitada.

¹ *Thinking for speaking*-hüpoteesile ei ole veel eesti keeles kindlat vastet.

1.2. Keelekeskkonna mõju keeleõppimisel

Teise keele õppimist toetab suuresti keelekeskkond. Keelekeskkond koosneb reaalsest keskkonnast, milles viibitakse, ja mingi kindla keele kõnelejatest (Rannut 2005: 20). Teise keele õppijale on keeleõppimisel tähtsad erinevad tegurid: sihtkeelt emakeelena kõnelejatega samastumine ehk integratiivne motivatsioon, keskkonda sulandumine ja erinevates kontekstides sihtkeele kasutamine. Kahtlemata mõjutavad keeleõpet ka näiteks individuaalsed erisused, motivatsioon ja võimekus. (Spolsky 1989: 3) Ümbritseva keskkonna toetus on aga muude keeleõppetingimuste seas väga olulisel kohal, sest keelekeskkonnas viibides tunneb õppija vajadust osata teda kõikjal ümbritsevat sihtkeelt. Keelekeskkonnas viibides kuuleb teise keele omandaja enda ümber päevast päeva keelelisi väljendeid või satub suhtlussituatsiooni. Nii saab ta autentse keelelise sisendi, mille puhul pole tegemist õpikutekstiga, vaid sihtkeelt emakeelena kõneleja loomuliku keelekasutusega. Selliste keeleliste konstruktsioonide omandamise teeb teise keele õppija jaoks võimalikuks autentne keelekeskkond, kus õppija saab ise keelt tajuda ja kasutada. (Kitsnik 2019: 41)

Käesoleva bakalaureusetöö uurimuse informantide eesti keele omandamine toimub eestikeelses keskkonnas, mis mõjutab kindlasti nii nende eesti keele oskuse arengut tervikuna kui ka käändesüsteemi mõistmist ja käändevormide kasutamise oskust.

1.3. Õppija emakeele mõju teise keele omandamisele

Õppija emakeele olemus ning selles kehtivad seaduspärad mõjutavad oluliselt sihtkeele omandamist. Teist keelt on tänu emakeelele lihtsam õppida, sest õppija toetub intuitiivselt nendele teadmistele, mis tal keelemehhanismidest juba olemas on. (Kaivapalu 2010: 164) Varasemalt peeti emakeele mõju pigem negatiivseks, sest teist keelt omandades toimub interferents ehk emakeele keelejoonte niisugune ülekanne sihtkeelde, mis avaldub veana (Pool 2005: 10). Tegelikult on emakeele mõju pigem siiski positiivne. Teise keele õppija otsib emakeele ja sihtkeele vahel pidevalt sarnasusi,

millest võiks teise keele omandamisel ja produtseerimisel kasu olla. (Ringbom 2007: 184)

Teise keele õppimise kirjeldamiseks peamiselt 1950.–60. aastatel kasutatud kontrastiivne analüüs keskendus eelkõige õppija emakeelest tulenevatele vigadele. Levis arusaam, et kõiki keeleõppija vigu on võimalik ennustada, tehes kindlaks ema- ja sihtkeele vahelised erinevused. Seejuures peeti vigade põhjuseks eelkõige interferentsi. (James 1998: 5; Pool 2005: 10) Aastakümnete jooksul analüüsimeetodit praktiseerides jõuti aga arusaamale, et vead tekivad ka mitteveaohlikes kohtades ning esimese keele ja sihtkeele vahelised erinevused ei vii alati vigadeni. Saades aru, et vigade põhjuseks pole alati interferents, hakati otsima uusi lähenemisviise. (Ellis 1985: 28–29; Pool 2005: 13)

1970ndatel kasutusele võetud veaanalüüsi puhul hakati vigades nägema vahekeele arengut, võttes neid keeleõppimise loomuliku osana. Hakati lähtuma sihtkeelest, õppija emakeel jäeti kõrvale. (James 1998: 5; Pool 2005: 13) Viimastel kümnenditel on keeltevaheliste erinevuste asemel hakatud tähelepanu pöörama tunnetatud, tegelikule ja oletatavale sarnasusele (Kaivapalu 2010: 163–164; Ringbom 2007: 183). Tegelik keeltevaheline sarnasus on sümmeetriline keelestruktuuride objektiivne omadus, mida saab keeleliselt analüüsida (Kaivapalu 2010: 163; Ringbom 2007: 185). On loogiline, et sugulaskeele õppimine nõuab vähem aega ja pingutust kui täiesti võõras keel. Tunnetatud sarnasus sõltub iga õppija iseärasustest ja arusaamadest: üks keeleõppija võib mingi kindla keelejoone puhul tajuda emakeele ja sihtkeele vahel teatud sarnasust, teine aga mitte. Kui keeleõppija arvab keeltevahelise sarnasuse olevat seal, kus seda tegelikult ei eksisteeri ja kannab teadmised ühest keelest teise, on tegemist oletatava sarnasusega. (Kaivapalu 2010: 163–164; Ringbom 2007: 185) Keeltevaheliste sarnasuste tunnetamine või oletamine peegeldab sageli puudulikke teadmisi tegelikest sarnasustest. Niisiis teevad õppijad olenevalt oma emakeelest ja keeletaustast erinevaid vigu. (Ringbom 2007: 185)

2. Eesti keele käändesüsteem ja selle omandamine

2.1. Eesti keele käändesüsteemist

Kääne on keelespetsiifiline morfoloogiline kategooria. Käänete arv varieerub eri keeltes, eesti keele käändesüsteemis on neid 14 ja need jaotatakse abstraktseteks ja konkreetseteks kääneteks. (EKG I 1995: 48) Abstraktsed käänded on nimetav, omastav ja osastav ning vähemalt kaks nendest esineb pea kõigis käändekategooriaga keeltes. „Abstraktsete käänete tähendus ei sõltu vormi aluseks oleva sõna leksikaalsest tähendusest”, seega ei saa nendes käänetes nimisõnavorme asendada kaassõna või adverbi kasutades, sest keeles pole selleks vajalikke üksuseid. (EKG I 1995: 49) Konkreetsete käänded on ülejäänud 11 käänet, mille tähendus on kirjeldatav vaid „koos vormi aluseks oleva noomeni või sellega seotud verbi või noomeni leksikaalse tähendusega” (EKG I 1995: 49). Konkreetsete käänded on illatiiv, inessiiv, elatiiv, allatiiv, adessiiv, ablatiiv, translatiiv, terminatiiv, essiiv, abessiiv ja komitatiiv. (EKG I 1995: 48) Tihtipeale on need käänded semantiliselt sarnased või asendatavad määr- või kaassõnadega, esinedes lausetes peamiselt samasugustes funktsioonides (EKG I 1995: 49). Konkreetsete käänded jagunevad omakorda ruumilisi suhteid näitavateks kohakääneteks, millel on lisaks tavatähendusele ka abstraktsemaid kasutusvõimalusi. Kohakäänete hulka kuuluvad latiivkäänded (illatiiv ja allatiiv), lokatiivkäänded (inessiiv ja adessiiv) ning separatiivkäänded (elatiiv ja ablatiiv). (EKG I 1995: 50) Sisekohakäändeid illatiivi, inessiivi ja elatiivi kasutatakse enamasti siis, kui substantiiv tähistab ruumi. Pinda tähistava substantiivi puhul kasutatakse väliskohakäändeid. (EKG I 1995: 54)

2.2. Eesti keele käändesüsteemi omandamisest

Eesti keele kui teise keele omandamise seisukohalt on käändesüsteemi ja selle arenemise kohta autorile teadaolevalt vähe andmeid. Käändesüsteemi omandamise alased uurimused puudutavad pigem lapsekeelt (vt nt Argus 2004; Padrik jt 2016) ja ei pruugi eesti keelt teise keelena õppijate puhul paika pidada. Erinevate emakeeltega

vahetusõpilaste käändekasutust ja selle arengut on pikiuuringuga uurinud Eliise Reineberg (vt Reineberg 2013). Tema uuritavad informandid olid eesti keele õppimisel algajad ja ei osalenud õpetaja poolt läbi viidud keelekursustel, vaid omandasid eesti keelt ainult keelekeskkonna kaudu. Edasijõudnud eesti keele õppijate käändevorme on seni käsitletud eelkõige veaanalüüsi vahenditega. Ingrid Krall (2008) on uurinud käändevormide moodustamise ja kasutamise vigu vene emakeelega üliõpilaste kirjalikes töödes (Krall 2008). Raili Pool ja Elle Vaimann toovad oma uurimuses kõrgtasemel eesti keelt teise keelena kõnelejate keelevigade liigitusest välja ka käänete kasutamisega seotud vealiike (Pool, Vaimann 2005). Veaanalüüs võimaldab aga käsitleda ainult mitesihtkeelepäraseid kasutusjuhte ja ei anna seetõttu ülevaadet õppijakeelest kui tervikust. Käändevormide õppijakeelde ilmumise ja käänete funktsioonide kasutamise ning arenemise uurimiseks veaanalüüsi vahenditest ei piisa.

Lapse keelekasutusse ilmuvad käanded oma emakeelt õppides ajapikku ja mingis kindlas järjekorras, enamasti omandavad nad esimesena nominatiivvormis nimisõnu (Argus 2004: 24, 28). Sama võib ilmselt oletada ka eesti keele teise keelena õppijate puhul. Reinebergi uurimus näitas, et ilma formaalse õpetuseta loomulikult teel eesti keelt omandades võtavad õppijad samuti kõigepealt kasutusele nominatiivi, millega asendatakse nii teisi abstraktseid kui ka konkreetseid käandeid (Reineberg 2013: 33). Grammatilised käanded ilmuvad lapsekeelde esimesena tänu nende selgele kujule ja lühidusele, seetõttu omandatakse ilmselt varem ka lühike illatiiv (Argus 2004: 29). Vahetusõpilaste keelekasutuses oli kohakäänetest rohkelt esindatud aga hoopis inessiiv. Lisaks kasutas suur hulk vahetusõpilastest juba mõnekuulise eestikeelses keskkonnas viibimise järel komitatiivi (Reineberg 2013: 33), mis saab Arguse sõnul ka lapsekeeles kiirelt produktiivseks (Argus 2004: 32). Kõige hiljem ilmub lapsekeelde genitiiv, mis on soovi väljendada võimaldava partitiivi kõrval vähem oluline. (Argus 2004: 29) Ka Reinebergi uurimuse tulemustest ilmneb, et vahetusõpilased kasutasid genitiivi eesti keele omandamise algusetapis vähem kui partitiivi (Reineberg 2013: 33–34).

Nii lapse- kui ka õppijakeele puhul ei saa alati kindel olla, et kui mingi kääne on keelekasutuses esindatud, on see ka päriselt omandatud. Keel koosneb suheldes

konstruktsioonidest, terviklikest keeletükkidest, mida kasutatakse valmiskujul. Ka teise keele õppija vajab sihtkeele kasutamiseks konstruktsioone, et suheldes hakkama saada. (Kitsnik 2019: 40) Seega võib keeleõppija kasutada mingit käänat sisaldavat väljendit sihtkeelepäraselt, kuid see ei tähenda alati, et kääne on kinnistunud. Konstruktsioon võib olla hoopis kivilinenud (Argus 2004: 38–39) ja seetõttu ei saa järeldada, et keeleõppija on väljendit kasutades käände funktsiooni mõistnud.

3. Informantide lähtekeele erijooned võrreldes sihtkeelega

Siinses bakalaureusetöös uuritavate informantide lähtekeel on hiina keel, mis jääb sihtkeelest ehk eesti keelest pealtnäha küllaltki kaugeks. Eesti ja hiina keele vaheliste seostega on tegelenud näiteks Jingyi Gao oma 2008. aastal ilmunud monograafias „Hiina keel ja Põhja-Euroopa keeled. Hiina keele ning uurali keelte ja indoeuroopa keelte ühiste allikate alased avastused ja uurimused” (Gao 2008). Gao on oma uurimustes põhiliselt keskendunud hiina keele ja Euroopa keelte võimalikule sugulusele ning hiina-uurali suuna vaatlusele (Künnap 2009: 149). Lisaks on ta eesti ja hiina keele sugulust püüdnud tõestada riimivastavuse näitel (Gao 2014) ja on koos Märt Läänemetsaga koostanud hiina keele õpiku eestlastele (Gao, Läänemets 2015).

Asjaolu, et hiina ja eesti keelt ühendab põhisõnajärg subjekt, verb, objekt ehk SVO, mis on omane ka inglise keelele (Ethnologue), on hiinlaste jaoks eesti keele õppimisel ilmselt suur pluss. Jingyi Gao ning Dahong Shen'i sõnul on hiina õppijatel eesti keelt üpris lihtne õppida: mõlemas keeles kasutatakse postpositsioone ning prepositsioonilist eitust, puuduvad grammatiline sugu ja artiklid (Gao, Shen 2018: 68). Paraku jäävad keeled muudes aspektides üksteisest üsna kaugeks: hiina keel on isoleeriv, rohke grammatikaga eesti keel aga aglutineeriv-flekteeriv (Ethnologue). Detailidesse laskudes on hiina õppijate jaoks rasked eesti keele rikas hääldussüsteem ja ebareeglipärased muutevormid (Gao, Shen 2018: 68). Eesti keele kõnelemisel valmistab hiina õppijatele raskusi *r*-häälik (Jänese 2011: 61), mida hiina keeles sellisel kujul ei ole ja siinse bakalaureusetöö autori tähelepanekute kohaselt kõlab hiina õppijate *r* pigem *l*-ina. Lisaks tähestiku puudumisele, mille asemel on hiina keeles kasutusel hieroglüüfid ehk ideogrammid (Watts 1989: 7), pole hiina keeles ka eesti keelele omaseid käändeid ja nende funktsioonis kasutatakse adpositsioone.

Eesti keeles kuuluvad adpositsioonid ehk kaassõnad nimisõna juurde ja on peamiselt muutumatud sõnad. Adpositsioon täidab tihtipeale käändefunktsiooni, andes infot täpsemini edasi kui käändetunnused. Kaassõnad on mitmete käändetunnustega samatähenduslikud (nt *laua peal* ehk *laual*). (EKG I 1995: 33–34) Hiina keele

adpositsioonide tähendust on aga teistesse keeltesse keeruline üle tuua, seda isegi inglise keele puhul. Näiteks saab hiina keeles kasutada sõna 在 (*zài*) nii verbi kui ka prepositsioonina, mis võib inglise keeles tähendada *in*, *at*, *there* või verbi *to be*. Prepositsiooni 進 (*jìn*) kasutatakse näitamaks mingisse asukohta liikumist, inglise keelde saab seda tõlkida nt *in(side)*. (Chinese Grammar)

Hiinlaste eesti keele omandamise protsessi pole aga käesoleva bakalaureusetöö autorile teadaolevalt seni põhjalikumalt uuritud. Seetõttu võib vaid oletada, mis neile eesti keelt õppides kõige raskem võiks olla või mida on emakeele või varem õpitud võõrkeelte toel kergem omandada.

4. Materjal, meetod ja informandid

Hiinas on võimalik eesti keelt valikkursusena õppida näiteks Hebei Välisõpingute Ülikoolis (Hebei Foreign Studies University), kus õpetas 2017. aastal hiinlastele eesti keelt Merje Kuusk (Kuusk 2018). Alates 2010. aastast õpetatakse eesti keelt ja kultuuri valikkursusena eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe (EKKAV) programmi raames Pekingi Välisõpingute Ülikoolis (Beijing Foreign Studies University, BFSU) (Jänese 2011: 59). BFSUs on aastate jooksul eesti keele lektorina töötanud 4 eestlast: 2010.–2011. aastal Katrin Jänese, 2011.–2014. aastal Inga Jasmine Isabel Adamson, 2014.–2018. aastal Ilona Tragel (Tragel 2015: 73) ja 2018.–2019. aastal Helena Metslang (Archimedes). Aastast 2016 on eesti keel ühe võimaliku peainena valitav Pekingi Rahvusvaheliste Õpingute Ülikoolis (Beijing International Studies University, BISU) (Gao, Shen 2018: 64), kus õppisid siinse uurimistöö informandid. Kui esialgu õpetas BISUs eesti keelt õppeharu eest vastutav Jingyi Gao, siis järgmisteks eesti keele õpetajateks BISUs on olnud kolm Eestist lähetatud lektorit: 2016.–2017. õppeaastal Aile Laats ja 2017.–2019. aastal Külli Saia ning Aurika Komsaare (Gao, Shen 2018: 64–66).

Bakalaureusetöö uurimuse informantideks olid 11 hiina emakeelega 17–18-aastast õpilast. Eelnevalt õppisid nad kaks aastat eesti keelt Pekingi Rahvusvaheliste Õpingute Ülikoolis. Kõik informandid õppisid terve 2018/2019. õppeaasta vältel Tartu Ülikoolis eesti keelt ja kultuuri.

Bakalaureuseöö kirjutamise hetkel oli informantide eesti keele oskus ligikaudu A2-tasemel, kuid tegelikult liikus igaüks neist omas tempos ja õpilaste keeletaseme vahe oli märgatav. Hiina õpilaste tunniplaanis olid Tartu Ülikoolis veedetud õppeaastal järgmised kursused: „Eesti keele struktuur ja sõnavara”, „Eesti keele kuulamine ja hääldamine”, „Eesti keele vestluskursus”, „Eesti kultuur ja ajalugu” ning inglise keele kursus. Informantide peamised keeleõppematerjalid olid Mare Kitsniku ja Leelo Kingisepa „Naljaga pooleks” (Kingisepp, Kitsnik 2006) ja Sirje Rammo jt „Keel selgeks! Eesti keele õpik täiskasvanutele” (Rammo jt 2012). Lisaks tegid nad

grammatikaülesandeid erinevatest eesti keele õpikutest, õppejõudude enda koostatud ülesandeid ning tõlkisid eesti kirjanike näidendeid (nt Andrus Kivirähki „Vapper keefir”) ja luulet (nt K. J. Petersoni „Kuu”). Iga päev oli informantidel 3 tundi iseseisvat õppimist juhendajaga ja esmaspäevahommikuti oli üheks juhendajaks siinse uurimistöö autor. Eestis õppisid informandid alates 2018. aasta septembrist ehk bakalaureusetöö valmimisajaks olid nad eestikeelses keskkonnas elanud ja õppinud 9 kuud.

Analüüsitava keelematerjal koguti pildikirjelduskatse abil (vt Lisa 1). Katse esimene pildiseeria on neljaosaline ja sellel on kujutatud ema ja tüdru poesituatsioonis. Teisel pildil toimub tegevus pargis ja pildil on tunduvalt rohkem inimesi. Kolmandal pildil on kujutatud elutoas tegutsevat perekonda. Need konkreetsed joonistused said valitud eri tegevuste rohkuse pärast, et kirjeldamisel saaks kasutada võimalikult palju käändeid.

Esimene pildikirjelduskatse tehti siis, kui hiina õppijatel oli käsil neljas õppekuu Tartu Ülikoolis, st 2018. aasta detsembri lõpus. Pärast lühikest tutvustust jaotati informantidele pildid ja paluti neil piltidel toimuvat eesti keeles kirjeldada, et moodustuks kolm loogilist narratiivi. Abivahendeid seejuures kasutada ei tohtinud, kuid kuna katse eesmärk oli uurida eelkõige käänete omandamist, lubati katseisikutel soovi korral tundmatu sõna nominatiivi küsida. Kirjutamisel ei olnud konkreetset ajalist piirangut, kuid kõik kirjutasiid tekstid valmis kahe tunni jooksul. Informandid ei teadnud lühijutukesti kirjutades, et uurija ootab võimalikult paljude käänete kasutamist, sest vastasel juhul ei oleks nende keelekasutus olnud loomulik. Samade informantidega tehti identne pildikirjelduskatse ka 2019. aasta aprilli alguses. Teisel korral saadud keeleaines on vajalik võrdlusmaterjal uurimaks, millised käänded on õppijate keelekasutusse lisandunud ja kuidas käändekasutus on kolme kuu jooksul arenenud. Tegemist on pikiuurimusega, mis võimaldab vaadelda informantide eesti keele kasutuse muutumist õppeperioodi jooksul. Mõlema katse puhul on informandid kodeeritud ja jäävad anonüümseteks. Materjali analüüsiks kirjutati õppijate tekstidest kõik käänded informantide kaupa MS Excelisse välja. Lisaks loodi iga käände kohta vahekaardid, et näitelauseid oleks kergem leida ja andmetes parem orienteeruda.

Bakalaureusetöö analüüsimeetod on kontrastiivne vahekeeleanalüüs, mille puhul võrreldakse õppijakeelt sihtkeelt emakeelena kõnelejate keelekasutusega või erinevaid õppijakeeli (Granger 2015: 8). Analüüsimisel ei lähtuta õppija emakeelest ja sellest tingitud vigadest, vahekeeleanalüüsi puhul on vaatluse all õppijate keelekasutus tervikuna: nii sihtkeelepärased kui ka mittesihtkeelepärased vormid ja keelendid. Siinses bakalaureusetöös on õppijakeele aineseks pildikirjelduskatse abil kogutud kirjalikud tekstid, kontrastiivsus avaldub õppijakeelt eesti keele kui sihtkeelega võrreldes. Seejuures lähtun iseenda kui sihtkeelt emakeelena kõneleja keeletajust ja eesti keele grammatikakirjeldustest.

5. Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses

Siinses bakalaureusetöös uurin käändesüsteemi omandamist käänete kaupa, võrreldes õppijakeelt eesti keele kui sihtkeelega. Vaatlen, milliseid eesti keele käändevorme informandid on oma pildikirjeldustes kasutanud ja millistes süntaktilistes funktsioonides need esinevad. Seejuures toon välja erinevused sihtkeelepärasest käändekasutusest. Kuna ei saa alati kindel olla, kas informant on just kirjapandud käändevormi silmas pidanud, on bakalaureusetöös lähtutud sellest, et kasutatud vorm on see, millena see paistab. Informante pole nende keeleliste valikute osas küsitletud, seega analüüsimisel on ainus võimalus lähtuda kirja pandud vormist. Informandi number (1–11) on näitelausete järel sulgudes. Teise kogumiskorra näidete puhul järgneb numbrile ka II. Õppijakeele näited esitatakse redigeerimata kujul, analüüsivad käändevormid on kursiiviga esile tõstetud. Töö põhiosas ei esitata kõiki näiteid, kuid tuuakse välja kõikide käänete erinevad kasutusfunktsioonid, mis informantide tekstides esinesid. Töös ei peatuta neil käänedel, mis informantide tekstides kordagi ei esinenud (terminatiiv ja essiiv). Kõik informantide tekstides esinenud käändevormid tuuakse välja lisas (vt Lisa 2). Kohati on lauseid selguse eesmärgil ka lühendatud ja jäetud alles vaid osa, mis on analüüsitava käände juures oluline. Lisaks esitatakse võimaluse korral ühe ja sama informandi keelekasutuse näiteid nii esimesest kui ka teisest pildikirjelduskatses, et seeläbi illustreerida õppijate vahekeele eripära.

5.1. Abstraktsed käänded

Nominatiiv

Mõlema katse puhul oli nominatiiv informantide seas kõige enam kasutatud kääne. Kuna nominatiiv on sõnaraamatuvorm, võib eeldada, et see on esimene vorm, mis uue sõna puhul omandatakse. Nominatiivi ülesanne eesti keeles on peamiselt täissubjekti vormistamine (EKG I 1995: 52) ja see ilmnis ka õppijakeele materjalist (näited 1–3).

(1) *lapsed lähevad parkis* (INF 1); *väike tüdruk Leelo* tahab jäätis süüa (INF 1 II)

- (2) *üks poiss* sõidab jalgrattaga (INF 6); *isa* loeb uudiselehte ja *ta* istub diivanil (INF 6 II)
- (3) *tüdruk ja naine* panevad asju ostukärusse (INF 8); *kaks poissi ja üks tüdruk* mängivad kõrvpalli [korvpalli] koos (INF 8 II)

Palju kasutati ka subjektiga arvus ühilduvat öeldistäidet. Mitmusliku aluse puhul esines nii arvus ühilduvaid kui ka mitteühilduvaid öeldistäiteid. Näidete 4–6 puhul on informandid öeldistäite funktsiooni omandanud juba esimeseks kogumiseks. INF 2 kasutas esimesel kogumisel öeldistäidet ainsuses, kuigi aluseks on kahest osast koosnev rindühend (näide 4). INF 5 kasutas öeldistäidet teise kogumise materjalis ka mitmuse nominatiivis (näide 5).

- (4) *ema ja poeg* on kõik *väga õnnelik* (INF 2); Martin arvas, et oli *natuke väsinud*, aga poodi käimine oli *väga huvitav* (INF 2 II)
- (5) *ta* on *pikk ja tuse* [tüse]² (INF 5); püksid on *rohelised* (INF 5 II)
- (6) *see* on *elutuba* (INF 9); *nad* on *isa ja tütar* (INF 9 II)

Kuna nominatiiv oli õppijate kõige enam kasutatud kääne, kasutavad nad seda ka teiste käänete funktsioonides (näited 7–22).

- (7) *tal* oli *kunst* kursus (INF 11); *jäädis* pood on väga populaarne (INF 1)
- (8) *parkis* on üks *jäätis* müüja (INF 2); *pargis* on tavaliselt *jäätis* müüja (INF 2 II); *tütar* nimi on Liisi (INF 2 II)
- (9) *elu tuba* põrandal on üks roos (INF 10)

Näidetes 7–8 kasutasid informandid sihtkeelepärase genitiivtribuudi asemel nominatiivivormi, lisaks eeldab sihtkeel nende sõnade puhul kokkukirjutamist. Näites 8 ilmneb, et INF 2 kasutas mõlema kogumise ajal genitiivtribuudi asemel nominatiivi ja ei olnud sihtkeelepärast kasutust veel omandanud. Samuti kasutas genitiivtribuudi asemel nominatiivi INF 10 (näide 9).

² Nurksulgudesse on selgituseks lisatud sihtkeelepärane keelend.

Näites 10 oleks tässihitise puhul sihtkeelepärane vorm ainsuse genitiiv, mida INF 5 ja INF 6 pildikirjelduskatsetes ei kasutanud.

- (10) aga on nii õnnelik, et ta toob *pangakaart* (INF 6); ema ostab *klaas* ja *munad* (INF 5 II); Linda paneb *toit* auto sisse (INF 5 II)

Nominatiivi kasutati ka partitiivi asemel osasihitise funktsioonis (11–14).

- (11) õnu [onu] peseb *aknad* (INF 1); väike tüdruk Leelo tahab *jäätis* süüa (INF 1 II)
- (12) vanaema loeb *raamatud* sellele tüdrale [tüdrukule] (INF 7 II)
- (13) ema tahab juua *tee* (INF 4); mulle meeldib *tee* juua (INF 4 II)
- (14) vanamees mööb [müüb] *jätis* (INF 5); palju inimesed ostavad *jäätis* (INF 5 II)

Näidetest 11–12 ilmneb, et INF 1 ja INF 7 õppijakeeles ei ole sihitise sihtkeelepärane kasutus veel kinnistunud. Samas on võimalik, et INF 7 ei soovinud kasutada mitmuse nominatiivi, vaid on lihtsalt asendanud tugeva sulghääliku nõrgaga. Näidetes 13–14 on näha, et INF 4 ja INF 5 on nii esimesel kui ka teisel kogumisel kasutanud samu sõnu sihtkeelepärast partitiivivormi eeldava osasihitise asemel nominatiivivormis.

Nominatiiviga asendati ka kohakäändeid (näited 15–19). Nominatiiviga asendasid sihtkeelepärase illatiivi näiteks INF 7 ja INF 10 (näide 15). INF 1 ja INF 10 kasutasid nominatiivi sihtkeelepärase inessiivi asemel (näide 16). INF 1 kasutas teisel kogumisel nominatiivi ka elatiivi funktsioonis (näide 17).

- (15) nad tulid *kodu* tagasi (INF 7); nad panevad kõik asjad *ostukäru* (INF 10)
- (16) *kauplus* ei ole palju inimesi (INF 1); *seinanurk* on üks põrandalamp (INF 10)
- (17) nad räägivad *kodutöö* nädalavahedusel (INF 1 II)

Väliskohakäänetest asendati nominatiiviga adessiivi (näited 18–19). Näites 18 kasutas INF 8 nominatiivi omajalauses, kus sihtkeelepärast väljendatakse omajat adessiivis. Nagu varasemalt töös mainitud, on hiinakeelsetel eesti keele õppijatel raske *r*-i ja *l*-i eristada. INF 8 puhul kandus see ka kirjalikku keelde. Teise kogumise näites kasutas ta sõnas *vihmavari* juba sihtkeelepärast *r*-i, kuid omaja oli siiski nominatiivis (näide 18). INF 11 soovis ilmselt väljendada üllatust, et inimesed puhkuse ajal raamatut loevad (näide 19). Sel juhul oleks sihtkeelepärane kasutus genitiivivorm ja määrus *ajal* või lihtsalt adessiivivorm.

- (18) *ta* on värviline vihmavali [vihmavari] (INF 8 I); nende ees on üks mees
kes on üks värviline vihmavari peal (INF 8 II)
- (19) ma arvas et, nad ei loenud raamatut *puhkus* (INF 11 II)

Lisaks kasutasid informandid nominatiivi komitatiivi funktsioonis (näited 20–22). INF 1 kasutas nii esimesel kui ka teisel kogumisel sihtkeelepärast vahendit väljendava komitatiivivormi asemel sõna *auto* nominatiivivormi (näide 20). INF 7 ja INF 5 kasutasid samuti vahendi näitamiseks nominatiivi (näide 21). Näites 22 ilmneb, et kuigi INF 2 ja INF 10 kasutasid sõnu *kaasa* ja *koos*, ei olnud nad ilmselt teadlikud, et sihtkeeles eeldavad need kaassõnad substantiivilt komitatiivivormi ja kasutavad seepärast nominatiivi.

- (20) Pille oskab *auto* sõita (INF 1); Laura oskab *auto* sõida (INF 1 II)
- (21) kõige noorem laps mängib *kaisukaru* (INF 7); Linda sõber mängis
manguasi (INF 5 II)
- (22) nad tulevad *inimene* kaasa (INF 2); Pilet ja tema vanaisa, ka lähevad
poodi jalutama, koos tema *koer* (INF 10 II)

Genitiiv

Genitiivi ehk omastava käände abil vormistatakse peamiselt ainsuslikku täisobjekti ja atribuuti (EKG I 1995: 52). Sihtkeelepärase genitiivatribuudi kasutus informantide tekstides oli suhteliselt harv (näited 23–24). Kasutati nii ase- kui ka nimisõnalist genitiivatribuuti.

- (23) *naise* tütar (INF 8); *tüdruk* rulluisud (INF 8); *Marguse* isa (INF 11);
õnne [õnnelik?] pere (INF 11); *Feliksi* õde (INF 11 II)
- (24) *tema* ema (INF 3 II); *mu* vanaema (INF 4 II); *minu* vend (INF 5); *nende*
ema (INF 6 II)

INF 8 ja INF 11 kasutasid sihtkeelepärast genitiivatribuuti juba esimesel kogumisel (näide 23). INF 3, INF 4 ja INF 6 kasutasid vaid asesõnalist genitiivatribuuti ja sedagi alles teisel kogumisel (näide 24). INF 5 kasutas asesõnalist genitiivatribuuti vaid esimese pildikirjelduskatse tekstides (näide 24).

Veel kasutati atribuuti sõnades, mis eeldaksid sihtkeelepäraselt kokkukirjutamist (näide 25). Esines ka vormihomonüümia, mistõttu on mõnel juhul keeruline selgeks teha, kas genitiivi kasutati teadlikult (näide 26). INF 11 puhul võib aga arvata, et omastavalise täiendi funktsiooni on mõistetud, sest lisaks vormihomonüümsele vormile *Laura koer* (näide 26) kasutas INF 11 ka teisi genitiivatribuute (vt näidet 23). Ka INF 1 on ilmselt genitiivatribuudist teadlik, sest lisas nimele *Pille* ebavajaliku lõpu *-ti* (näide 27), millega markeerib genitiivi.

- (25) *piima* jäätis (INF 5 II); *jäätise* auto (INF 7 II); *raamatu* riil (INF 1 II);
raamatu riiul (INF 8); *korvpalli* platsis (INF 9); *veini* pudel (INF 6); *jäätise*
müüja (INF 7); *jäätise* käru (INF 8); *põranda* lamp (INF 10 II)
- (26) *isa* vanempoeg (INF 10); *Laura koer* (INF 11)
- (27) *Pilleti* naaber (INF 1)

Paistab, et informandid ei erista alati nominatiivi ja genitiivi, selliseid näited esineb eriti esimese kogumise materjali hulgas. Võimalik, et informandid on mõnda genitiivivormi pidanud nominatiivivormiks või omandanudki sõna esimesena genitiivivormis (näited 28–30).

- (28) toas on .. *laua* (INF 1); *laua* on ruumi keskel (INF 1 II)
- (29) pane *koti* auto sisse (INF 2); *lapse* panab kõik asjad kilekotisse (INF 10 II)
- (30) Lindale meeldib *piima, mahla* (INF 5); Lindale meeldib *šokolaadi* (INF 5 II)

Vaid INF 4 ja INF 11 ei asendanud kordagi nominatiivi genitiiviga. INF 1 kasutab nii esimesel kui ka teisel kogumisel sõna *laud* vaid genitiivis, seega võib eeldada, et ta peab genitiivi nominatiivivormiks (näide 28). INF 2 on ilmselt tuttav verbi *panema* konstruktsiooniga ja kasutab ilmselt seepärast sõnast *kott* ka käskiva kõneviisi puhul genitiivivormi (näide 29). Vormihomonüümia tõttu ei ole INF 5 lausete puhul aru saada, kas tegelikult on soovitud kasutada genitiivi või partitiivi (näide 30).

Kasutati ka genitiivis täissihitist (näited 31–34).

- (31) nüüd lõpetasime meie *exsami* (INF 7); ema paneb *tassi* tassialusel (INF 7 II); ema paneb *šampooni* ostuvärvisse (INF 7 II)
- (32) ema võtab *tassi* (INF 9 II); ema panib *kohvi* laua peal (INF 1 II)
- (33) tütar paneb *juustu* ostukärusse (INF 8 II); kassapidaja võtab *jogurti* kassalt (INF 8 II)
- (34) nad võtavad *ostukäru* (INF 2); Krõõt paneb uuesti *tee* laua peale (INF 2 II)

Kuna INF 7 esimeses pildikirjelduskatses oli täissihitis juba genitiivis, võib eeldada, et ka teises katses kasutab ta genitiivi teadlikult (näide 31). Samas ei saa kahe viimase lause puhul vormihomonüümia tõttu kindel olla, kas INF 7 soovis kasutada genitiivi või

partitiivi, niisamuti INF 1 ja INF 9 puhul näites 32. INF 8-1 ilmnes sihtkeelepärane täissihitis teises pildikirjelduskatses (näide 33). INF 2 lauses jääb taas vormihomonüümia tõttu lahtiseks, kas täissihitise moodustamiseks kasutatakse nominatiivi, genitiivi või partitiivi (näide 34).

Genitiivis täissihitist kasutati mõnel juhul ka seal, kus sihtkeelepärane kasutus eeldaks partitiivi (näited 35–38). Täis- ja osasihitise kasutamine valmistab eesti keelt teise keelena õppijatele nähtavasti raskusi: uurimused on näidanud, et sihitisekasutus valmistab probleeme ka väga kõrge eesti keele oskusega teise keele kõnelejatele (Pool 2007: 193–195). On näha, et informandid olid tekste kirjutades täis- ja osasihitisest teadlikud, kuid kasutasid sihitist enda keeleoskustasemele vastavalt ja sihtkeelepärane täis- ja osasihitise kasutamine ei olnud kinnistunud.

- (35) nad loevad *raamatu* (INF 8 II); kõik inimesed kannavad *T-särgi* (INF 9)
- (36) tema on praegu koristab *akna* (INF 2); Peeter pesub *akna* laulab (INF 2 II); ta alati palub vanaema loeb *raamatu* (INF 2 II)
- (37) vanaema ja mina vaatame *raamatu* (INF 5); ta lugeb *raamatu* (INF 5 II)
- (38) noor vend vaatab *nende* (INF 1); Aleks isa vaatab *tema* (INF 1 II)

Kuigi INF 8 ja INF 9 kasutasid ka sihtkeelepärast täissihitist (vt näiteid 32–33), ilmneb näites 35 esitatud õppijakeele lausetest, et täissihitisega asendatakse ka sihtkeeles partitiivi eeldavat osasihitist. Ka INF 2 ja INF 5 kasutasid näidetes 36–37 osasihitise asemel genitiivset täissihitist. INF 1 kasutas varasemas näites vormihomonüümilist vormi (vt näidet 32) ja näites 38 genitiivi või teise lause puhul nominatiivi. Võib järeldada, et INF 1 ei eristanud veel täielikult osa- ja täissihitist. Lisaks kasutas näite 38 esimeses lauses genitiivi mitmuslikku vormi, seega võib arvata, et kuna mitmuse genitiiv ei ole sihtkeeles täissihitise kääne, on INF 1 genitiivi ja partitiivi mitmuse segamini ajanud.

Genitiiviga asendati ka kohakäändeid illatiivi, elatiivi ja adessiivi (näited 39–41).

- (39) lapse panen kõik asjad *kilekoti* (INF 10)
- (40) *nende* vasakul on üks mees (INF 8 II); *akna* paremal on üks roheline diivan (INF 8 II); nad lähevad *poe* välja (INF 9 II)
- (41) Signe ja Liivi istuvad *diivani* (INF 2 II); isa istub *tooli* (INF 10)

Illatiivi asendas genitiiviga vaid INF 10 (näide 39), kuid on ka võimalik, et ta soovis kasutada lühikest illatiivi. Elatiivi asendasid genitiiviga kolm informanti (näide 40). INF 8 tegi seda juhul, kui püüdis kirjeldada millegi paiknemist. Ilmselt lähtus ta genitiivse nimisõnaga kaassõnaühendi analoogiast (nt *nende ees*; *akna taga*). INF 9 kasutas teise kogumise tekstides genitiivi seal, kus sihtkeelepärastelt on separatiivse tähendusega kohta väljendav elatiiv (näide 40) (EKG I 1995: 57). Näites 41 kasutasid INF 2 ja INF 10 pealtnäha genitiivi, kuid tegemist võib olla ka lühikese illatiiviga. Ehk soovisid nad kasutada hoopis kaassõnakonstruktsiooni (*diivani peal/peale*; *tooli peal/peale*) kuid ei teinud seda siin sihtkeelepärastelt.

Vaid INF 10 asendas komitatiivi genitiiviga, kasutades genitiivi nii kaasasolu, vahendi kui ka sarnasuse väljendamiseks (näide 42).

- (42) koos tema *koera* (INF 10); kaugel on üks noormees sõidab *jalgratta* (INF 10); tema kiiver on sarnane *poole arbuusi* (INF 10 II)

Suurem osa eesti keele adpositsioonidest on postpositsioonid, mis nõuavad substantiivilt genitiivi (EKG I 1995: 37) ja see ilmnes ka informantide tekstidest (näited 43–45).

- (43) ema tegib kohvi ja paneb *laua* peale (INF 2); panevad asjad *auto* sisse (INF 4); nad leidsid võid ja panid *ostukäru* sisse (INF 11)
- (44) nad lähevad *poe* sisse ostukäruga (INF 9 II)
- (45) üks orav on *prügikasti* peal (INF 4); *seina* peal on plidi [pilt] (INF 2); *akna laua* peal on üks lillepott (INF 10); nad loevad raamatuid *vaiba* peal (INF 9 II)

Näites 43 on kasutatud genitiivivormi ja latiivset kohakaassõna, millega saab eesti keeles asendada käändetunnuseid ja on paralleelselt võimalikud kaks varianti (nt *lauale* ja *laua peale*) (EKG I 1995: 34). INF 9 kasutatud konstruktsiooni *poe sisse* puhul oleks ainuke sihtkeelepärane variant lühike illatiiv (näide 44). Näites 45 kasutasid informandid koos genitiiviga lokatiivset kohakaassõna.

Vaid INF 5 ja INF 6 ei kasutanud kaassõnakonstruktsiooni kohakäänete asendamiseks, kuid kasutavad lokaaladpositsioone muude ruumisuhete väljendamiseks (näide 47).

- (46) vaip on *põranda* alla (INF 3 II)
- (47) laud on *diivani* ees (INF 4); kõige mugavam koht on *puu* all (INF 6 II);
meie taga on minu sõbrad (INF 7); *nende* ees on üks mees (INF 8); Avo on
Monika kõrval (INF 5)
- (48) *akna* eest on lill (INF 4 II)

Näites 46 oleks sihtkeelepärane kasutus *põrandal* või koos kaassõnaga *põranda peal*, INF 3 kasutas aga genitiivivormi ja latiivset lokaaladpositsiooni *alla*. Näite 47 puhul kasutasid informandid lokatiivseid kohakaassõnu. INF 4 kasutas teise kogumise materjalis lokatiivse asemel separatiivset lokaaladpositsiooni (näide 48).

Partitiiv

Partitiiv ehk osastav kääne väljendab sageli piiritlematust. Partitiivi abil moodustatakse osaobjekt või sellele sarnane aja- ja kvantumimäärus, samuti osasubjekt ja -öeldistäide. Veel kasutatakse partitiivi, vormistades hulgafraasi laiendit, liittäiendit või -öeldistäidet, mitmuslikku lisandit, kohamäärust. (EKG I 1995: 53)

Kõik informandid kasutasid partitiivi sihtkeelepärast juba esimesel kogumisel. Informantide tekstides esines partitiiv nii osasihitisena, osaalusena kui ka hulgasõna laiendina. Kõige enam kasutasid informandid partitiivi osasihitise funktsioonis (näited 49–51). Kolm informanti kasutasid ka sihtkeelepärast osaalust (näide 52).

- (49) lapsed otsivad *jäätist* (INF 1); ema keedab *teed* (INF 4 II)
- (50) te ostate *komme, puuvilju ja juurvilju* (INF 6); vanaisa läheb turule ja osta *aedvilju ja puuvilju* (INF 10 II)
- (51) isa loeb *ajalehte* (INF 7 II)
- (52) tabelis on *fotosid* (INF 3 II); täna on ka *värskeid tomateid* (INF 10); kas teil on *kliendikaarti* (INF 11)

INF 1 ja INF 4 puhul oli sihitise käände kasutus ebajärjekindel ja ei olnud veel kinnistunud. Esimesel kogumisel kasutas INF 1 sõna *jäätis* sihtkeelepärast partitiivivormi (näide 49), kuid teisel kogumisel asendas ta partitiivi nominatiiviga (vt näidet 11). INF 4 kasutas teise kogumise tekstides osasihitise funktsioonis nii sõna *tee* nominatiivivormi (vt näidet 13) kui ka sihtkeelepärast partitiivivormi (näide 49). INF 6 ja INF 10 kasutasid ka mitmuslikku partitiivset osasihitist (näide 50). INF 7 kasutas näites 51 sihtkeelepärast partitiivset osasihitist. Seepärast võib eeldada, et ka varasemas näites (vt näidet 12) soovis INF 7 tegelikult kasutada partitiivi, kuid asendas tahtmatult tugeva klusiili nõrgaga. Kuna osaalust kasutati tekstides vähe, ei saa olla päris kindel, et INF 3, INF 10 ja INF 11 kasutasid sihtkeelepärast osaalust teadlikult, tegemist võib olla juhusliku kasutusega (näide 52).

Sihtkeelepärast kasutati ka hulga fraasi, milles arvsõna eeldab partitiivse täiendi kasutamist (näited 53–56) (EKK 2007: 549). INF 10 kasutas esimesel kogumisel ka ilmselt tervikliku konstruktsioonina omandatud sihtkeelepärast ajamäärust (näide 57).

- (53) poes on palju *asju* (INF 9)
- (54) kauplus ei ole palju *inimesi* (INF 1 II)
- (55) ma olen kuus *aastat* vana (INF 5 II)
- (56) nad panavad kolm *kilekotti* autosse (INF 10 II)
- (57) nad puhkavad *mõnda aega* (INF 10)

Näidete 58–59 puhul tundub esmapilgul, et INF 2 ja INF 3 kasutasid genitiivi asemel partitiivi. Tegelikult ei olnud informandid ilmselt nende sõnade käänamises päris kindlad ja lisasid seetõttu käändelõputunnuse nominatiivile. Näites 60 kasutas INF 7 ilmselt teadlikult partitiivi, sihtkeelepärased võiks kasutada nii genitiivi kui ka ablatiivi. Näite 61 puhul oleks ainuke sihtkeelepärane vorm olnud genitiiv. Ilmselt lähtus INF 11 sellest, et verbina eeldab *lugema* partitiivivormi.

- (58) Martin võttis *kotti* ja pane asjad *kotti* sisse (INF 2 II)
- (59) see on üks *sporti* pidu (INF 3 II)
- (60) üks orav tahab varas *seda meest* toitu (INF 7)
- (61) *raamatut* lugemine on igav (INF 11 II)

Partitiivi kasutati mõnel juhul ka seal, kus sihtkeelepärane kasutus oleks nominatiiv (näited 62–67). Näidete 62–66 puhul on võimalik, et informandid ei eristanud nominatiivi- ja partitiivivormi ja on esimesena omandanud partitiivi. INF 5 kasutas esimesel kogumisel sõna *juuksed* nominatiivi- ja partitiivivormi vaheldumisi, teisel kogumisel aga ainult partitiivi (näide 67).

- (62) Lee ja tema *sõpru* mängivad mänguauto (INF 1 II)
- (63) suvi on kõige soojem *aega* aastas (INF 2 II)
- (64) seinal on *pilti* (INF 3 II)
- (65) see on mu kõige lemmikum *jäätist* (INF 4 II)
- (66) lastele meeldib *seda* (INF 11)
- (67) tüdrukul [tüdrukul] on punased *juukseid* (INF 5); Lindal on pikkad *juukseid* (INF 5 II)

INF 10 kasutas partitiivi sihtkeelepärase inessiivi asemel (näide 68). Esimesel kogumisel kasutas ta samas funktsioonis nominatiivi (vt näidet 16).

- (68) põranda lamp on seina *nurka* (INF 10 II)

Komitatiivi asendasid partitiiviga INF 7 ja INF 9 teisel kogumisel (näited 69–70).

(69) poiss mängib *mänguasja* (INF 7 II)

(70) üks tüdruk .. jaluta *koera* (INF 9 II)

Võib eeldada, et kuna sõna *mäng* oleks samas lauses sihtkeelepärastelt partitiivis, kasutas INF 7 ka sõna *mänguasi* puhul partitiivi (näide 69). Vormihomonüümia tõttu ei ole aga välistatud, et mõeldi genitiivivormi. INF 9 kasutas näites 70 komitatiivi asemel partitiivivormi, mis on koos sõnaga *jalutama* samuti sihtkeelepärase (EKSS), kuid kõlab sihtkeeles veidi võõramalt kui komitatiiv.

5.2. Konkreetsed käänded

Illatiiv

Illatiiv ehk sisseütlev kääne on latiivne sisekohakääne (EKG I 1995: 56), mida saab moodustada käändelõputunnuse *-sse* abil. Võimalik on ka lühike tunnusetu illatiiv, mis on mõnel juhul ainuke variant (nt *poodi*). Informantide tekstides olid esindatud mõlemad illatiivivormid.

Üllataval kombel kasutati esimese kogumise materjalis illatiivi rohkem kui teisel korral. INF 3 ja INF 4 olid ainukesed informandid, kes esimestes tekstides illatiivi ei kasutanud. Seejuures ei viidanud INF 3 esimestes tekstides kordagi latiivsetele ruumisuhetele, kuid INF 4 kasutas esimesel kogumisel illatiivi asemel genitiiviga kaassõnakonstruktsiooni (vt näidet 43). Teises katses ilmus mõlema informandi tekstidesse juba ka illatiiv (näide 71).

(71) vanem ja noorem lähevad *parki* (INF 4 II); nad lähevad *koju* (INF 3 II);
sa lähed *lasteaeda* homme (INF 6); kõik inimesed lähevad *elutuppa* (INF 10)

(72) ema ja poeg panid koti *autosse* (INF 7)

(73) Piret paneb *ostukärru* (INF 6); nad panavad kõik asjad *ostukärusse* (INF 10 II)

- (74) ta paneb seda kotti *pagasiruumisse* (INF 8); lapse panab kõik asjad *kilekotisse* (INF 10 II)

Näite 71 lausetes kasutasid informandid lühikest illatiivi selliste sõnade puhul, kus käändelõputunnus *-sse* on küll põhimõtteliselt võimalik, kuid kõlaks nende lausete kontekstis võõralt. Näites 72 kasutab INF 7 käändelõputunnust, mis on sihtkeelepärased ainult variant, sest lühikest illatiivi ei saa sõnast *auto* moodustada. Näite 73 lausete puhul on sihtkeeles võimalikud nii lühike kui ka pikk illatiiv. Esimese kogumise tekstides kasutas INF 10 samas funktsioonis veel illatiivi asemel nominatiivi (vt näidet 15). Teise kogumise materjalis oli sõna *ostukäru* juba illatiivis (näide 73). Näites 74 oleks sihtkeelepärased käändelõputunnuseta variant.

Näites 75 oleks lisaks lühikesele illatiivile võimalik kasutada ka allatiivi, sest *pink* eeldab pigem latiivse väliskohakäände ehk allatiivi kasutamist. Lisaks oli kirjeldataval pildil kujutatud pargipinki, mistõttu sobiks siin pigem allatiivivorm. INF 5 kasutas teisel kogumisel ainult adverbile lähenevaid vorme *selga* ja *jalga* (näide 76).

- (75) uks [üks] mees istub teise *pink*i (INF 10 II)

- (76) ta paneb T-särki *selga* ja lühikesed püksid *jalga* (INF 5)

Üksikutel juhtudel kasutati illatiivi sihtkeelepärase inessiivi asemel (näited 77–78). Nagu varasemalt öeldud, omandavad teise keele õppijad keelt sageli konstruktsioonide kaupa. Kui mõni keeleüksus on tervikuna õpitud ja seeläbi kivistunud, on seda hiljem raske muuta. (Argus 2004: 38–39; Kitsnik 2019: 40) INF 5 kasutas sihtkeelepärased küll latiivseid keelekonstruktsioone (vt näide 76), kuid ei osanud lokatiivseid vorme *seljas* ja *jalas* lause sisule vastavalt ümber vormistada (näide 77). Näite 78 lausete puhul võib eeldada, et INF 1 ja INF 2 arvasidki, et verbi *käima* konstruktsioon eeldab latiivse käände kasutamist (*käima kuhu*). Samas võisid nad ajada segi verbid *käima* ja *minema*, millest viimane eeldaks sihtkeelepärased just illatiivi.

- (77) ta on sinine särk *selga* (INF 5); ta on tossud *jalga* (INF 5)

- (78) *poodi* käimine oli väga huvitav (INF 2 II); Laura ja Joosep käivad *kauplusse* (INF 1 II)

Inessiiv

Inessiiv ehk seesütlev kääne on lokatiivne sisekohakääne (EKG I 1995: 57). Esimese kogumise materjalis ei kasutanud inessiivi vaid INF 3 ja INF 5, järgmisel kogumisel kasutasid mõlemad informandid inessiivi ühel korral (näide 79). INF 3 kasutas sihtkeelse sõna *laud* asemel inglise keelest inspireeritud sõna *tabel* ja lisas sellele inessiivi käändelõputunnuse (näide 79).

- (79) *tabelis* [laual] on fotosid (INF 3 II); Ema ja Linda käivad *poes* (INF 5 II)

Ülejäänud informandid kasutasid inessiivi mõlema kogumiskorra tekstides enamasti sihtkeelepäraselt (näited 80–82). Näites 81 on näha, et INF 9 kasutas küll esimesel kogumisel sõna *voodi* puhul sihtkeelepärast inessiivivormi, teise kogumise tekstis lisas ta aga kaldkriipsuga adessiivi käändelõputunnuse, mis on samuti sihtkeeles sobiv. Võib eeldada, et INF 9 ei tunne end sise- ja väliskohakäänete suhtes veel nii kindlalt ja lisab seepärast mõlemad vormid. Samas on ka võimalik, et INF 9 oli teise pildikirjelduskatse toimumisajaks mõistnud, et sihtkeeles on lubatud mõlemad vormid. INF 8 ja INF 10 kasutasid ka lokatiivseid adverbide (näide 82).

- (80) nüüd nad on *elutoas* (INF 1 II); õnneks tal on pangakaart *rahakotis* (INF 6 II)
- (81) kõige noorem laps mängib *lapsevoodis* (INF 9); kõige noorem laps on *voodis/l* (INF 9 II)
- (82) naine on *seljas* pluus ja *jalas* püksid (INF 8); vanempoe on *väljas* (INF 10)

Näites 83 on näha, et INF 7 on juba esimesel kogumiskorral mõistnud täiendi ja põhisõna ühildumist käändes. INF 8 ja INF 9 seevastu kasutavad teisel kogumiskorral

põhisõnale eelneva täiendi puhul teisi käändeid: INF 8 nominatiivi ja INF 9 genitiivi (näide 84).

(83) *selles pargis* on palju [palju] inimesi (INF 7)

(84) see on üks *majas* (INF 8 II); nad käivad selle *pargis* (INF 9 II)

INF 1 ja INF 2 moodustasid sõna *park* inessiivivormi nähtavasti partitiivivormist või on sulatanud kokku lühikese illatiivi ja inessiivi (näide 85). Kuigi INF 2 kasutas teisel kogumisel endiselt ka vormi *parkis*, ilmus seal tema keelekasutusse ka sihtkeelepärane vorm *pargis* (näide 86).

(85) palju inimesi on *parkis* (INF 1 II); *parkis* on üks jäätis müüja (INF 2);
parkis on ka oravad (INF 2 II)

(86) inimesele meeldib *pargis* käia (INF 2 II)

Kõige rohkem asendati inessiiviga sihtkeelepärast illatiivi (näited 87–88). Näites 87 oleksid sihtkeelepärased vormid *kaubamajja* ja *ostukärru/ostukärusse*. Nagu ka eelnevalt välja tuli, on võimalik, et vorm *parkis* on inessiivi ja lühikese illatiivi ühendamise tulem (näide 88).

(87) Pille ja Oskar lähevad *kaubamajas* (INF 1); nad .. panesid asjad
ostukärus (INF 2 II)

(88) inimesed lähevad *parkis* (INF 2); nad lähevad *parkis* (INF 10)

Inessiiviga asendati ka teisi kohakäändeid. Näites 89 kasutas INF 10 inessiivi elatiivi asemel. INF 11 ja INF 9 kasutasid sõnadega *mänguväljak* ja *plats* inessiivi, pidades neid sisekohakäänet eeldavateks sõnadeks (näide 90). Sihtkeelepärane kasutus oleks näite 90 lausete puhul adessiiv. Võib järeldada, et informantidel on olemas arusaam lokatiivi kasutamisest, kuid sise- ja väliskohakäänete erinev vormistamine vajab veel harjutamist.

(89) põrandal on üks suur punane vaip, nad ostavad *pärsias* (INF 10 II)

- (90) nad mängisid *mänguväljakus* (INF 11); kolm last mängivad korvpalli korvpalli *platsis* (INF 9)

Sihtkeelepärase nominatiivi ja partitiivi asemel kasutas inessiivi INF 2 (näide 91). Inessiivi kasutas genitiivi asemel vaid INF 10 (näide 92).

- (91) *parkis* on täis (INF 2); vanaema külastab *kodus* (INF 2 II)
(92) *piimaletis* lähedal on ka viin (INF 10)

Elatiiv

Elatiiv ehk seestütlev kääne on separatiivne sisekohakääne (EKG I 1995: 57). Mõlema kogumise materjalis kasutasid elatiivi vaid INF 1, INF 2 ja INF 8, seega oli elatiiv võrreldes teiste sisekohakäänetega kõige vähem esindatud. INF 6 kasutas elatiivi ainult esimesel (vt näidet 95) ja INF 9 vaid teisel kogumisel, kuigi mittesihtkeelepäraselt (vt näidet 97).

Sihtkeelepärast elatiivi kasutasid 3 informant (näited 93–96). INF 2 kasutas mõlemal kogumisel elatiivi, et väljendada materjali (näide 93). Sihtkeelepärasem variant oleks küll mitmuses (*legodest*), kuid kõnekeeles on levinud ka ainsusevorm. INF 8 kasutas nii esimese kui ka teise kogumise tekstides täpselt sama lauset, milles kasutas elatiivi nimisõnafraasi omaduse märkimiseks, väljendamaks seda, mida pildil kujutatakse (näide 94). Lisaks kasutas INF 8 elatiivi terviku märkimiseks (näide 95). INF 6 kasutas elatiivi verbi *hoolima* rektsioonilise laiendina (näide 96).

- (93) poeg tegi auto *legost* (INF 2); ta tegi auto *legost* (INF 2 II)
(94) see pilt on *perest* (INF 8); see pilt on *perest* (INF 8 II)
(95) viis *neist* räägivad teistele (INF 8 II)
(96) keegi ei hooli *temast* (INF 6)

Näites 97 soovis INF 9 ilmselt öelda, et keegi on *toast väljas*, kuid on mõlema sõna puhul kasutanud mittesihtheleleparast käänet.

(97) ta on toa *väljast* (INF 9 II)

INF 1 kasutas samuti elatiivi, kuid ei ühildanud esimese lause puhul täiendit põhisõnaga ja jättis teises lauses jättis põhisõna nominatiivi (näide 98).

(98) nad räägivad uut *mängust* (INF 1); Frank räägib *sellest uuest* müts ta eile ostis (INF 1 II)

Elatiiviga asendati ka teisi kohakäändeid (näited 99–101). INF 2 asendab elatiiviga illatiivi (näited 99–100). Näites 99 oleks sihtkeleleparane vorm pikk illatiiv, näite 100 puhul lühike illatiiv. Näites 100 on INF 2 ühendanud ilmselt lühikese illatiivi ja elatiivivormi. INF 1 kasutab elatiivi sihtkeleleparase adessiivi asemel (näide 101).

(99) ema maksab 50 eurot *kassast* (INF 2)

(100) paneb asju *kottist* (INF 2)

(101) mängivad kõrvpalli [korvpalli] *sportiplastist* [spordiplatsil] (INF 1)

Komitatiivi asemel kasutas elatiivi vaid INF 8 (näide 102). Ilmselt soovis ta tegelikult kasutada partitiivi, pidades seda sihtkeleleparaseks vormiks, kuid kahe *t* tõttu sai sellest hoopis elatiivivorm.

(102) üks poiss kollane särgiga sõidab *jalgrattast* (INF 8)

Allatiiv

Allatiiv ehk alaleütlev kääne on latiivne väliskohakääne (EKG I 1995: 58). Kui esimesel kogumisel INF 1, INF 4 ja INF 8 tekstides allatiivi ei esinenud, kasutasid teisel kogumisel seda kõik informandid. Kõige rohkem ja kõige sihtkeleleparasemalt kasutati

allatiivi, väljendamaks kogejat (näide 103) ja adressaati (näide 104). Esines ka määruseid, mis väljendavad latiivse tähendusega kohta (näide 105).

- (103) *lastele* meeldib süüa jäätist (INF 6); *mulle* meeldib kollane (INF 7 II)
- (104) vanaema räägib muinaslugu *tüdrukule* (INF 9); ta annab *meile* kaks suurt palli jäätist (INF 7); ta näitab *isale* mis ta teeb (INF 11 II)
- (105) isa istub *tugitoolile* (INF 9 II); vanaisa läheb *turule* (INF 10 II)

Näites 106 kasutas INF 3 käändelõppu *-lle*, mis võib olla tingitud sellest, et ainsuslikele personaalpronoomenitele liitub adessiivis *-lle*. INF 5 aga lisab käändelõputunnuse genitiivivormi asemel partitiivivormile (näide 106). Näite 107 lauses kasutavad INF 2, INF 4 ja INF 10 küll sihtkeelepärast allatiivi, kuid käänavad vaid põhisõna, jättes täiendid käänamata. Näites 108 soovis INF 10 ilmselt väljendada seda, et keegi läheb kellegi juurde, kuid on unustanud lisada vastava sõna. Samas võis INF 10 eeldada, et kuna mõnel juhul on eesti kõnekeeles *juurde* asemel kasutusel lihtsalt allatiivivorm (nt *patsient läheb arstile*), saab seda rakendada ka sõnadega *müüja* ja *kassapidaja*.

- (106) *emalle* meeldib vein [vein] (INF 3); isa räägib minu *vendale* (INF 5 II)
- (107) *talle* ja *noor tüdrele* [tütrelle] meeldib see auto (INF 2); kõik *inimestele* meeldib park (INF 4 II); nad *kõikile* meeldivad "Onu eskimo" (INF 10 II)
- (108) nad lähevad *müüjale* (INF 10); nad lähevad *kassapidajale* (INF 10 II)

INF 4 ja INF 5 kasutasid tekstides allatiivi ka illatiivi funktsioonis, pidades autot ja ostukäru sisekohakäänete kasutamist eeldavateks kohtadeks (näide 109).

- (109) me panime hambapasta *ostukärule* (INF 4 II); Linda panib asjad *autole* (INF 5)

Adessiivi asemel kasutati allatiivi neljal korral (näited 110–111). INF 3 ja INF 9 asendasid näites 110 sihtkeelepärase lokatiivset kohta näitava adessiivi allatiiviga. INF

10 soovis näites 111 väljendada omajat, kuid kasutas samuti sihtkeelepärase adessiivi asemel allatiivi.

- (110) *aknalauale* on üks lill (INF 3 II); kaks last puhkavad *toolile* (INF 9 II);
koer tahab mängida *muruplatsile* (INF 9 II)
- (111) sel pühapäeval on *perele* puhkus (INF 10 II)

Allatiiviga asendati veel partitiivi ja komitatiivi (näited 112–113). Näites 112 asendab INF 2 allatiiviga partitiivi, mis on hiinakeelse õppija puhul üsna ebatavaline kasutus. Selline variant oleks tüüpiline vene emakeelega õppijate puhul ja tegemist oleks emakeele interferentsiga. Kuna uurimuse informandid õpivad omaette rühmana, on ebatõenäoline, et INF 2 on vene emakeelega eesti keele kõnelejatelt fraasi omandanud tervikliku konstruktsioonina. Ehk tunneb ta verbi *aitama* teist rektsiooni *aitama kellel + da-infinitiiv* ja on proovinud lauset moodustada sellest lähtuvalt. Allatiiviga asendas INF 2 näites 113 ka komitatiivi, lisaks oleks sihtkeelepärane kasutus mitmuses: *legodega*.

- (112) poeg aitab *talle* (INF 2)
- (113) *talle* meeldib *legole* mängida (INF 2 II)

Adessiiv

Adessiiv ehk alalütlev kääne on lokatiivne väliskohakääne (EKG I 1995: 58). Adessiiv oli informantide tekstides kõige sagedamini kasutatud kohakääne ja kõik informandid kasutasid adessiivi mõlemal kogumisel.

Näites 114 kasutasid informandid sihtkeelepärast adessiivi väljendamaks lokatiivse tähendusega kohta. INF 1 puhul on taas näha, kuidas *r*-i ja *l*-i eristamine valmistab raskusi ja on seepärast kandunud ka kirjalikku keelde. INF 8 on sihtkeelepäraselt ühildanud ka täiendi ja põhisõna, kasutades mõlemat adessiivis (näide 114), niisamuti INF 11 (näide 115). Näites 115 kasutasid informandid adessiivi lokatiivse tähendusega

aja väljendamiseks. Palju sihtkeelepärast adessiivi kasutati ka omaja väljendamiseks verbi *olema* laiendina (näide 116). INF 8 kasutas samas funktsioonis mõlemal kogumisel ka nominatiivi (vt näidet 18), seega võib eeldada, et konstruktsioon ei ole veel omandatud.

- (114) ta mängib mänguautoga *vaibal* (INF 6); päevitavad *mulul* [murul] (INF 1); *esimesel pildil* on üks naine ja üks tüdruk (INF 8 II)
- (115) *suvel* on pargis nii palju inimesi (INF 6); *pärastlõunal* on tänaval väga palav (INF 6 II); *eelmisel nädalal* Martin ja Marju tulid kaubamajja (INF 11)
- (116) *nendel* on kliivrid [kiivrid] peas (INF 8); *tal* on traksipüksid (INF 3 II); *neil* on mahlapress kodus (INF 6 II)

INF 3 oli ainuke, kes kasutas sihtkeelepärast adessiivi, et väljendada infiniittarindi tegevussubjekti (näide 117). Võib eeldada, et adessiivi kasutamine oli juhuslik, sest esines vaid siinses näitelause. Samas ei ole ka välistatud, et INF 3 on verbi *aitama* rektsiooniga tuttav.

- (117) Linda aitab *emal* asja panna autosse (INF 3 II)

INF 7, INF 8 ja INF 9 kasutasid samuti adessiivi omajalausestes, kuid ei käänanud seejuures arvsõna (näide 118). INF 8 tegi seda nii esimesel kui ka teisel kogumisel. Samas käänas ta mõnel juhul nii põhisõna kui ka täiendit (vt näidet 114), mistõttu võib oletada, et INF 8 ei olnud lihtsalt veel arvsõnade käänamist omandanud. Näites 119 lisas INF 5 adessiivi käändelõputunnuse genitiivi asemel partitiivivormile. INF 10 ei ole veel ilmselt teadlik sõna *liiv* genitiivivormist ja käänab seda mittesihtkeelepärastelt (näide 119).

- (118) kaks *inimesel* on koera (INF 7); üks *tüdrukul* on sinised juuksed (INF 8); üks *tüdrukul* on prillid (INF 8 II); kaks *inimestel* on piknik puu all (INF 9 II)
- (119) *poissil* on sinised juukseid (INF 5 II); üks inimene jalutab kuu alla, *liivil* [liival] (INF 10 II)

Adessiivi kasutas nominatiivi asemel vaid INF 5 teise kogumise tekstides (näide 120). Samas kasutas ta terves ülejäänud tekstis personaalpronoomeni puhul sihtkeelepärast nominatiivivormi (vt näidet 55), adessiiv esines selles funktsioonis vaid siinses näites ja seepärast on ilmselt tegu juhusliku kasutusega.

(120) *tal* on kaks aastat vana (INF 5 II)

Kõige enam asendati adessiiviga allatiivi (näited 121–122). INF 10 kasutab näites 122 adessiivi kogeja väljendamiseks verbi *meeldima* konstruktsioonis, samas tegi ta seda sama kogumiskorra tekstides ka sihtkeelepärast (vt näidet 107), seega võib taas olla tegemist juhusliku kasutusega.

(121) ta paneb tee *lual* (INF 5 II); ema paneb tassi *tassialusel* (INF 7 II); ema paneb üks tass kohvi *lual* (INF 10)

(122) *koeral* meeldib õues mängida (INF 10 II)

Inessiivi asemel kasutasid adessiivi INF 4 ja INF 8 (näited 123–124). INF 4 kasutab sõna *lagi* puhul lokatiivset väliskohakäänet adessiivi ja lisab käändelõpu otse nominatiivivormile (näide 123). Adessiiv on siin tegelikult loogiline järeldus, sest ka *põrand* ja *sein* on pigem lokatiivse tähendusega kohad. Siiski oleks sihtkeelepärane kääne inessiiv. INF 8 kasutas nii esimese kui ka teise kogumise tekstides sõna *maa* puhul adessiivi, mis näitab, et teiseks kogumiseks ei mõistnud ta selle sõna puhul veel, millal eeldab sihtkeel välis- ja millal sisekohakäänet (näide 124). Võimalik, et INF 8 vahekeeles seostub sõna *maa* just adessiiviga ja elukoha tähenduses (nt *ta elab maal, mitte linnas*) ning ta kannab selle üle ka põranda või maapinna tähendusele.

(123) lamp on *lagil* [laes] (INF 4)

(124) ta paneb seda kotti pagasiruumisse, teine on *maal* (INF 8); *maal* on palju mänguasju (INF 8 II)

Adessiivi kasutati üksikutel juhtudel ka teiste käänete funktsioonides. INF 3 ja INF 11 olid ilmselt tuttavad adessiivis aja väljendamisega, mistõttu kasutasid seda ka lauses, mis eeldab sihtkeelepäraselt järgarvsõna ja nominatiivivormi kasutust (näide 125). Näite 126 puhul ei saa olla kindel, mida INF 2 täpselt öelda soovis. Kuna ta kasutas seda poesituatsiooni kujutava pildi kirjutamisel, võib eeldada, et INF 2 on segamini ajanud sihtkeele sõnad *kontor* ja *kassa*, misjuhul oleks siin sihtkeelepärane kasutus inessiiv. On vähetõenäoline, et INF 5 soovis näites 127 kasutada liitsõna *igapäev*. Sellesse lausesse sobiks sihtkeelepäraselt nominatiivne sõnaühend.

- (125) täna on *viieteistndal* (INF 3); eile oli *17. juunil* (INF 11)
- (126) Liisu maksab *kontoril* (INF 2 II)
- (127) ema ütleb, et Linda peab ainult sööma natuke *igapäeval* (INF 5 II)

Ablatiiv

Ablatiiv ehk alaltütlev kääne on peamiselt määrust või täiendit vormistav separatiivne väliskohakääne (EKG I 1995: 59). Ablatiivi esines õppijate tekstides kohakäänetest kõige vähem: seda kasutasid INF 8 ja INF 10 ja sedagi alles teisel kogumisel.

Sihtkeelepäraselt kasutas ablatiivi vaid INF 8 (näide 128), kuigi teise lause puhul oleks ehk sobivam sõna *kassalint*.

- (128) ema võtab jogurti *riiulilt* (INF 8 II); kassapidaja võtab jogurti *kassalt* (INF 8 II)

INF 10 kasutab ablatiivi vaid sihtkeelepärase adessiivi funktsioonis (näide 129).

- (129) isa istub *diivanilt* (INF 10 II); vanaema istub *diivanilt* koos oma lapselast (INF 10 II); nende kõike noorem laps istub eriti *voodilt* (INF 10 II)

Translatiiv

Translatiiv ehk saav kääne on peamiselt määrust või täiendit vormistav kääne, mille abil saab väljendada latiivset seisundit või ajutist lokatiivset olekut (EKG I 1995: 59). Translatiivi kasutas vaid INF 10 teise kogumise tekstides, kuid sedagi mittesihkkeelepäraselt. Mõlema näitelause puhul oleks sihtkeelepärane kasutus nominatiiv (näide 130).

- (130) *tänaseks* on poes 20% soodustust (INF 10 II); *tänaseks* on väga värsk õunamahla (INF 10 II)

Abessiiv

Abessiiv ehk ilmaütlev kääne on lokatiivset olekut või seisundit tähistav määrust või täiendit vormistav kääne (EKG I 1995: 60). Abessiivi kasutas vaid INF 6 teise kogumise tekstides, kõrvutades abessiivivormi sihtkeelepärase komitatiivivormiga (näide 131). Lisaks käändelõputunnusele kasutas ta kaassõna *ilma*.

- (131) kas soovib moosiga või ilma *moosita* (INF 6 II)

Komitatiiv

Komitatiiv ehk kaasütlev kääne on peamiselt määrust või täiendit vormistav kääne, millega märgitakse millegi kaasasolu, vahendit, aega, viisi või seisundit (EKG I 1995: 60). Kui esimese kogumise ajal ei olnud INF 2 ja INF 10 tekstidesse komitatiiv veel ilmunud, kasutasid teisel kogumisel sihtkeelepärast komitatiivi kõik informandid.

Näites 132 kasutasid INF 9 ja INF 3 komitatiivi kaasasolu näitamiseks. Seejuures oli INF 9 tekstides selles funktsioonis esindatud ka partitiivivorm (vt näidet 70). Näites 133 kasutasid INF 8 ja INF 9 kaasasolu väljendavaid täiendeid, mis tähistavad nimisõna omadust. Näites 134 kasutasid informandid kaassõnauhendit ja lisasid komitatiivivormis substantiivile kaassõna *koos*. Komitatiivi kasutati tihti ka vahendi näitamiseks (näide 135).

- (132) nad jalutavad teel *koeraga* (INF 9 II); Linda käib kaubamaja *emaga* (INF 3 II)
- (133) laua peal on .. tass *kohviga* (INF 9 II); fotote kõrval on *traadiga* telefon (INF 8)
- (134) ta soovib koos *isaga* mängida (INF 1); nad tulid koos oma *vanematega* (INF 11)
- (135) ta mängib *mänguautoga* vaibal (INF 6); tüdruk sõidab *tõukerattaga* (INF 8 II); pärast seda, ema maitseb [maksab] *kaardiga* (INF 5 II)

Komitatiiviga väljendas kaasasolu ka INF 4 (näide 136). Kuigi sihtkeeles sobiks kasutada ka komitatiivivormi *maasikaga*, on see veidi kõnekeelne, sihtkeelepärasem keelend oleks *maasika maitsega*. Näites 137 kasutab INF 7 komitatiivi translatiivi funktsioonis. Komitatiivivorm oleks sihtkeeles võimalik siis, kui sõna *kollane* jääks genitiivi ja sellele järgneks nimisõna, miski, millega värvitakse.

- (136) ta küsib mis *maitsega? maasikaga!* (INF 4 II)
- (137) siis kui mul on koera ma kindlasti värvin teda karva *kollasega* (INF 7 II)

INF 1 ja INF 3 lisasid mõnel juhul komitatiivi käändelõputunnuse genitiivi asemel otse nominatiivivormile (näide 138).

- (138) Linda loeb raamatut *Kristjanga* (INF 1 II); ema käin kaubamaja *poisuga* (INF 3)

Komitatiiviga asendati teiste käänete seast ainult partitiivi, seda tegi vaid INF 9 esimesel kogumisel (näide 139).

- (139) nad kuulavad *raadioga* (INF 9)

Kokkuvõte

Siinses bakalaureusetöös uuriti eesti keele käänete omandamist hiina emakeelega õppijate näitel. Üheks eesmärgiks oli uurida nominatiivi rolli õppijate keelekasutuses. Selgus, et informandid kasutasid nominatiivi teiste käänete funktsioonides kõige enam. Nominatiiviga asendati genitiivi ja partitiivi, samuti kõiki sisekohakäändeid ja adessiivi ning komitatiivi. Samas kasutati nominatiivi paljudel juhtudel ka sihtkeelepärast: vormistati täissubjekti ning subjektiga arvus ühilduvat öeldistäidet. Sihtkeelepärast genitiivi kasutati genitiivtribuudi ja täissihitise vormistamiseks, samuti kaassõnakonstruktsioonide moodustamiseks. Mittesihtkeelepärast kasutati genitiivi nominatiivi, illatiivi, elatiivi ja adessiivi asemel. Sihtkeelepärane partitiiv ilmnis informantide tekstides kõige enam osasihitise, kuid kasutati ka partitiivi eeldavat osaalust ja hulgasõna laiendit. Informantidel oli kohati keeruline eristada ka nominatiivi- ja partitiivivorme, misjuhul on võimalik, et partitiivne vorm on omandatud varem. Partitiiviga asendati lisaks inessiivi ja komitatiivi. Abstraktsete käänete funktsioonide seast tundus õppijate jaoks kõige keerulisem olevat täis- ja osasihitise käände valimine: sihtkeelepärane genitiivse täissihitise asemel kasutati partitiivset osasihitist ja vastupidi, samuti asendati nii genitiivset kui ka partitiivset sihitist nominatiiviga. Võib järeldada, et informantide eesti keeles ei ole sihitise sihtkeelepärane kasutus veel kinnistunud.

Kõikide kohakäänete sihtkeelepärane kasutus oli informantide tekstides esindatud. Sihtkeelepärast kasutati nii lühikest kui ka *sse*-lõpulist illatiivi, kuigi mõnel juhul kasutati käändelõputunnusega illatiivi juhtudel, kus ainuke sihtkeelepärane vorm oleks lühike illatiiv. Illatiiviga asendati vaid sihtkeelepärast inessiivi. Inessiiviga seevastu asendati nii illatiivi, elatiivi kui ka adessiivi. Sisekohakäänetest kasutati kõige vähem elatiivi, kuue informandi tekstides ei esinenud elatiiv kordagi. Lisaks sihtkeelepärastele vormidele asendati elatiiviga teisi kohakäändeid inessiivi, illatiivi ja adessiivi ning ühel korral ka komitatiivi. Allatiiviga asendati partitiivi ja komitatiivi ning kohakäänetest illatiivi ja adessiivi. Adessiivi kasutati kohakäänetest kõige enam, kuid lisaks sihtkeelepärastele vormidele kasutati seda nominatiivi, allatiivi ja inessiivi funktsioonis.

Sihtkeelepärane ablatiiv ilmnes vaid ühel informandil, teised tekstides esinenud ablatiivivormid eeldasid sihtkeelepärast adessiivi kasutamist. Lisaks kasutati tekstides translatiivi ja abessiivi, kuid esimest neist mittediagnoosivalt. Komitatiiv ja selle kasutusfunktsioonid tundusid informantidele olevat üsna selgesti arusaadavad.

Lõplikke järeldusi ei ole siinse uurimistöö põhjal võimalik teha, sest informandid ei olnud teadlikud, et neilt oodatakse võimalikult paljude käänete kasutamist. Seetõttu ei saa järeldada, et ükski informant ei olnud tekste kirjutades teadlik terminatiivi ja essiivi kasutusfunktsioonidest. Võimalik, et nad ei pidanud neid käänendeid siinse uurimuse läbiviimise jaoks valitud piltide kirjeldamisel vajalikuks.

Mõned järeldused saab aga käänete kasutuse sageduse ja analüüsiosa põhjal teha: kõige enam kasutatud käänat nominatiivi tarvitati teiste käänete funktsioonides kõige rohkem, mistõttu võib öelda, et nominatiivil kui sõnaraamatuvormil on oluline funktsioon. Võib järeldada, et enamasti omandasid hiinakeelsed eesti keelt teise keelena õppijad esimese käändena nominatiivi. Üksikutel juhtudel tundus esimeseks omandatud vormiks olevat genitiiv või partitiiv, kuigi on ka võimalik, et neid peetigi nominatiivivormideks. Lisaks ilmnes informantide tekstidest, et pigem asendatakse kohakäändeid omavahel kui teiste käänetega. Võib järeldada, et informandid mõistsid pildikirjelduskatsete läbiviimise ajal koha väljendamise käändelisi võimalusi, kuid ei osanud veel alati sihtkeelepärast käändevalikut teha ja kasutasid seepärast sihtkeelepärast sisekohakäänat nõudva sõnaga väliskohakäänat ning vastupidi.

Tegemist oli pikiuuringuga ja nagu oodatud, oli kahe kogumiskorra tekste võrreldes informantide areng silmnähtav. Käänete funktsioonid hakkasid teise kogumise tekstides selgemini välja joonistuma, samuti oli teisel kogumisel esindatud enam käänendeid. Kui esimesel kogumisel ei kasutatud ablatiivi, translatiivi ega abessiivi kordagi, olid need teise kogumise tekstides juba esindatud.

Kuna eesti keelt õpetatakse Hiinas juba mitmes ülikoolis, on teadmised hiina emakeelega õppijate eesti keele omandamisest olulised. Töö järgmises etapis oleks

võimalik hiinakeelsete õppijate käändekasutuse uurimisega edasi tegeleda, täiendades materjali kogumise viise. Teemal on teisigi edasiarendamisvõimalusi: siinse bakalaureusetöö tarbeks kogutud tekstide põhjal on võimalik hiinakeelsete õppijate eesti keelt ka teistest aspektidest uurida, keskendudes näiteks morfoloogiale, süntaksile, verbikasutusele.

Kirjandus

- Archimedes** = Hariduse rahvusvahelistumise agentuur Archimedes. Eestist õpetuskeskustesse läkitatud lektorid; <http://haridus.archimedes.ee/eestist-opetuskeskustesse-lakitatud-lektorid>. Vaadatud 07.05.19.
- Argus, Reili 2004.** Eesti keele käändesüsteemi omandamine: esimestest sõnadest miniparadigmadeni. Emakeele Seltsi aastaraamat 49, 23–49.
- Chinese Grammar = Weigl, Daniel.** Chinese Grammar; <https://www.chinese-grammar.org/>. Vaadatud 04.04.2019.
- EKG I 1995 = Erelt, Mati, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1995.** Eesti keele grammatika I. Morfoloogia, sõnamoodustus. Toim. Mati Erelt, Henn Saari, Ülle Viks. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.
- EKK 2007 = Erelt, Mati, Tiiu Erelt, Kristiina Ross 2007.** Eesti keele käsiraamat. Kolmas, täiendatud trükk. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- EKSS = Langemets, Margit, Mai Tiits, Tiia Valdre, Leidi Veskis, Ülle Viks, Piret Voll.** Eesti keele seletav sõnaraamat; <https://www.eki.ee/dict/ekss/>. Vaadatud 20.05.2019
- Ellis, Rod 1997.** Second Language Acquisition. Oxford: Oxford University Press.
- Ellis, Rod, Gary Barkhuizen 2005.** Analysing Learner Language. Oxford: Oxford University Press.
- Ethnologue.** Languages of the world; <https://www.ethnologue.com/>. Vaadatud 04.04.2019
- Gao, Jingyi 2008.** Hiina keel ja Põhja-Euroopa keeled. Hiina keele ning uurali keelte ja indo-euroopa keelte ühiste allikate alased avastused ja uurimused. Peking: Hiina Ühiskonnateaduste Kirjastus.
- Gao, Jingyi 2014.** Rhyme correspondences between Sinitic and Uralic languages: On the example of the Finnish -ala and -aja rhymes. – *Linguistica Uralica* 50 (2), 94–108.
- Gao, Jingyi, Märt Läänemets 2015.** Hiina keel. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Gao, Jingyi, Dahong Shen 2018.** Eesti keele põhialast Hiinas. – *Oma Keel* 2, 64–69.

- Gass, Susan M., Larry Selinker 2001.** Second Language Acquisition: an Introductory Course. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Granger, Sylviane 2015.** Contrastive Interlanguage Analysis: a Reappraisal. – International Journal of Learner Corpus Research 1 (1), 7–24.
- Holme, Randal 2013.** Emergentism, connectionism and complexity. – The Cambridge Handbook of Second Language Acquisition. Ed. Julia Herschensohn, Martha Young-Scholten. Cambridge: Cambridge University Press, 605–626.
- James, Carl 1998.** Errors in Language Learning and Use. Exploring Error Analysis. London and New York: Longman.
- Jänese, Katrin 2011.** Eesti keel Hiinas. – Oma Keel 2, 59–62.
- Kaivapalu, Annkatrin 2010.** Metalingvistiline teadlikkus võõrkeeleeõppes: oma keel võõras peeglis. – Lähivertailuja/Lähivõrdlusi 19, 160–176.
- Kingisepp, Leelo, Mare Kitsnik 2006.** Naljaga pooleks. Eesti keele õppekomplekt algtasemele. Tallinn: Iduleht.
- Kitsnik, Mare 2019.** Eesti keele kui teise keele õppimine: kas raske töö või kerge lõbu? – Keel ja Kirjandus 1–2, 39–56.
- Krall, Ingrid 2008.** Eesti keele käändevormide moodustamise ja kasutamisega seotud probleeme vene üliõpilaste kirjalikes töödes. – Õppijakeele analüüs: võimalused, probleemid, vajadused. Toim. Pille Eslon. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 137–196.
- Künnap, Ago 2009.** Eesti keel koos teiste läänemeresoome keeltega ja germaani keeled Hiinast vaadatuna. – Keel ja Kirjandus 3, 148–150.
- Lakshmanan, Uma, Larry Selinker 2001.** Analysing Interlanguage: How do We Know What Learners Know? Second Language Research, 393–420.
- Padrik jt = Padrik, Marika, Merit Hallap, Signe Raudik 2016.** 3–4-aastaste eesti laste kõne grammatiline profiil. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri 2, 30–59.
- Pool, Raili 2005.** Täis- ja osasihitis kõrgtasemel eesti keelt teise keelena kõnelejate kirjalikus keelekasutuses. – Teine keel. Uurimusi eesti keele kui teise keele omandamisest. Toim. Raili Pool. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 8–74.

- Pool, Raili 2007.** Eesti keele teise keelena omandamise seaduspärasusi täis- ja osasihitise näitel. *Dissertationes philologiae estonicae universitatis Tartuensis* 19. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Pool, Raili, Elle Vaimann 2005.** Vead kõrgtasemel eesti keele kõnelejate kirjalikus keelekasutuses. – *Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat* 1, 115–138.
- Rammo jt = Rammo, Sirje, Maarika Teral, Birute Klaas-Lang, Mari Allik 2012.** Keel selgeks! Eesti keele õpik täiskasvanutele. Tallinn: Avita.
- Rannut, Ülle 2005.** Keelekeskkonna mõju vene õpilaste eesti keele omandamisele ja integratsioonile Eestis. Tallinn: TLÜ Kirjastus.
- Reineberg, Eliise 2013.** Vahetusõpilased eesti keele käändesüsteemi omandamas. Bakalaureusetöö Tartu Ülikooli eesti keele osakonnas.
- Ringbom, Håkan 2007.** Actual, perceived and assumed cross-linguistic similarities in foreign language learning. – *AFinLAN Vuosikirja*, 37 (65), 183–196.
- Slobin, Dan 1996.** From “Thought and Language” to “Thinking for Speaking”. – *Rethinking Linguistic Relativity*. Ed. John J. Gumperz. Cambridge: Cambridge University Press, 70–96.
- Spolsky, Bernard 1989.** *Conditions for Second Language Learning. Introduction to a General Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Tragel, Ilona 2015.** Eesti keele ja kultuuri õpetamisest Pekingi välisõpingute ülikoolis. – *Oma Keel* 1, 73–78.
- Watts, Alan 1989.** Hiina kirjakeel. – *Sõnumitooja* 19–20, 7.

The Usage of Estonian Cases among Chinese Native Speakers.

Summary

The present bachelor's thesis examines the usage of the Estonian case system among Chinese native speakers. The students studied Estonian language in the University of Tartu for two semesters. The learner language data was collected through an image description test, during which the informants were asked to describe three different images in writing. The same test was also performed four months later.

The aim of this study is to find out which cases of the Estonian language do the Chinese native speakers use in their image descriptions; what kind of changes and developments does the students' use of Estonian cases undergo within four months; which cases are interchanged by the informants; whether nominative has a more important function compared to other cases and how the Chinese native speakers' use of Estonian case forms differ from those in the target language.

The method used in this study is contrastive interlanguage analysis, which enables to examine learner language as an independent language with its own peculiarities and compare it to the target language, in this case Estonian.

It appeared that nominative was the most used case, which frequently substituted other cases. Therefore, it can be assumed that nominative was the first acquired case among Chinese native speakers. However, in some cases genitive and partitive substituted nominative, which implies that occasionally the first acquired form of the word is not nominative. Ablative, translative and abessive appeared in the texts of the second test. The only cases, which did not occur in the informants' image descriptions, were terminative and essive. The study suggests that it is difficult for Chinese native speakers to distinguish between total object and partial object and between interior and exterior local cases.

Lisa 1. Pildikirjelduskatse

1. Kirjuta kõik, mida oskad nende piltide kohta öelda.

Allikas: <https://infantil20.com/figuras-secuencias-temporales-colorear>

Lisa 2. Informantide tekstides sisaldunud käändevormid

INF 1

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	Pille ja Oskar lähevad kaubamajas; nad ostavad toitud ja joogid; Pille soovib mahla; Oskar soovib piima; Pille ostab; Oskar proovib tema aidata; nad maskavad; Pille oskab auto sõita; nad lähevad koju; ema ja isa on kodus; nad sõid lõunad; lapsed lähevad parkis; seal on palju lapsed; lapsed otsivad jäätist; mõned mängivad palli; orav on prügikasti peale; tema on väga armas; Pille mängib mangus; Oskar on Pileti naaber; nad räägivad uut mängust; isa istub; mõned lapsed mängivad; tüdruk jalutab koeraga; toas on TV, telefon, vaip, riivli, lamp, laua, radiaator, pilt, raamat, kalender, teepott, mänguasiad; nad olevad perekond; nad on vanaema, ema, isa, poeg ja tütar; õnu on väljas; vanaema ja tütar Pille lugevad raamatut; ema ja isa jöövad teed; isa lugeb ajalehti; Pille vend mängib mänguasiad; ta soovib koos isaga mängida; noor vend vaatab nende; õnu peseb aknad	Laura ja Joosep käivad kauplusse; täna on esmaspäev, kauplus ei ole palju inimesi; ema juba ütles mis on vaja; Joosep tahab veel piima; nad ei osta palju asju; Laura maksab ja Joosep tahab tema aitada; Laura oskab auto sõida; nad panivad asju auto sisse ja tulevad koju; täna on pühapäeva; Lee ja tema sõpru mängivad mänguauto, ja nad räägivad kodutöö nädalavahedusel; Laura ja Paul jalgavad nende koeraga; Frank räägib sellest uuest müts ta eile ostis; jäädis pood on väga populaarne; väike tüdruk Leelo tahab jäätis süüa; Linda loeb raamatut Kristjanga; Aleks mängib palli tema sõbraga; Aleks isa vaatab tema, ka taha palli mängida; Tamme pere on täna kodus; nüüd nad on elutoas; seal on tee ja ema panib kohvi laua peal; raamatu riil on diivan kõrval; isa istub diivani peal; Mareksile meeldib pusle mängida; ta räägib isale ja tahab mängivad koos
GEN	orav on prügikasti peale; Oskar on Pileti naaber; toas on TV, ..., riivli, ..., laua; noor vend vaatab nende	nad panivad asju auto sisse; täna on pühapäeva; Aleks mängib palli tema sõbraga; Tamme pere on täna kodus; vanaema ja Laura istuvad diivani peal; laua on ruumi keskel; ema panib kohvi laua peal; isa istub diivani peal
PAR	Pille soovib mahla; Oskar soovib piima; nad sõid lõunad koos; lapsed otsivad jäätist; mõned mängivad palli; mõned lapsed mängivad kõrvpalli; vanaema ja Pille lugevad raamatut; ema ja isa jöövad teed; isa lugeb ajalehti	täna on esmaspäev, kauplus ei ole palju inimesi; Joosep tahab veel piima ja Laura tahab jogurtit; nad ei osta palju asju; nad panivad asju auto sisse; täna on pühapäeva, palju inimesi on parkis; mõned mängivad palli; Lee ja tema sõpru mängivad mänguauto; Laura loeb raamatut Kristjanga; Aleks isa vaatab tema, ka taha palli mängida; vanaema ja Laura istuvad diivani peal ja lugevad raamatut;
ILL	nad lähevad koju	Laura ja Joosep käivad kauplusse; nad panivad asju auto sisse ja tulevad koju
INE	Pille ja Oskar lähevad kaubamajas; ema ja isa on kodus; lapsed lähevad parkis; õnu on väljas	palju inimesi on parkis; Tamme pere on täna kodus; nüüd nad on elutoas
ELA	nad räägivad uut mängust; mängivad kõrvpalli sportiplastist	Frank räägib sellest uuest müts ta eile ostis
ALL		Mareksile meeldib pusle mängida; ta räägib isale
ADE	isa istub ja pinkil; päevitavad mulul	nad räägivad kodutöö nädalavahedusel
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	rulluisutavad sõbradega; tüdruk jalutab koeraga; ta soovib koos isaga mängida	mõned sõidavad rulaga; Laura ja Paul jalgavad nende koeraga; Linda loeb raamatut Kristjanga; Aleks mängib palli tema sõbraga

INF 2

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	<p>ema ja tema poeg läheme poodi; nad võtavad ostukäru; nad tahavad palju asju ostada; ema võtab asju, mis kodus peab olema; poeg võtab asju, mis tema ise tahab; ema maksab 50 eurot kassast ja poeg aitab talle; nad ostsid 3 kotti asju, see on nii palju; ema õpetab poeg; ema ja poeg on kõik väga õnnelik; see on üks ilus päev; ilm on väga hea, ei ole väga külm; inimesed lähevad parkis; mõned lapsed mängivad kõrvpalli; mõned lapsed mängivad rulluisud ja tõukeratas; mõned lapsed ei mängi midagi; parkis on üks jäätis müüja; nad ainult tahavad jäätis süüa; suur sinine lind ja väike pruuni lind ostavad toitu; üks väike orav ostad midagi prügikastis; parkis on koerad; nad tulevad inimene kaasa; inimesed räägivad, loevad raamatut; üks poeg sõitab jalgrattas; see on üks suur pere; on kõik 7 inimesed; vanaema, isa, ema, õnu ja kolm lapsed; isa ja ema on tumedada juuksed; õnu on heledad juuksed; tema on praegu koristab akna; vanaema loeb raamat tüdrele; poeg tegi auto legost; isa loeb ajaleht; talle ja noor tüdrele meeldib see auto; noor tütar voodi peal on kaisukaru; ema tegib kohvi ja paneb laua peale; laua peal on keetja; põrandal on punane vaip; see on üks suur ja mõnus pere</p>	<p>Liisu kain poodi koos tema venna Martiniga; nad peavad ostma asjad, mis ema ütles nendele; nad ostisid poodis ja panesid asjad ostukäru; kui nad juba ostisid kõik asjad, Liisu maksab kontoril, ja Martin võttis kotti; Liisu ütles Martinile; nad sõitsid autoga koju tagasi; Martin arvas, et oli natuke väsinud, aga poodi käimine oli väga huvitav; pargis on nii palju inimesid; tavaliselt kui suvi tuleb, inimesele meeldib pargis käia; sest päike on täevas, ja ilm on väga ilus; mõned noorem õpilased mängivad kõrvpalli, ja mõned mängi rulluisud; on ka inimesed peavad piknikku puu alla; õues süüa on täesti väga mugav; suvi on kõige soojem aega aastas; pargis on tavaliselt jäätis müüja; nii lapsed või vanem, kõik tahavad jäätis süüa; pargis on palju loomad ka; inimesed jalutavad koeraga; mõned koerad on rahulikum kui veel; parkis on ka oravad, ronib puul või otsib süüa prügikastis; nad on kõik väga kena; aga on mõned inimesed ei tuntu väga õnnelik; nad kuulavad raadio ja räägivad; tuntuvad väga mure; see on nii suur ja mõnus pere; pere on kõik seitse inimesed; vanaema Signe, isa Joosep, ema Krõõt, onu Peeter ja kolm lapsed; kõik vanemad poeg on Andres, ta on seitse aasta vana; tal on lõikavad juuksed; ta tegi auto legost ja kinkib isale; isa on samas juuksed kui Andres; tütar nimi on Liisi; kui vanaema külastab kodus, ta alati palub vanaema loeb raamatu; tema lemmik mängu on tema mängukaru; Krõõt paneb uuesti tee laua peale; Peeter pesub akna laulab; laua peal on keetja ja tass; Signe ja Liisi istuvad diivani</p>
GEN	<p>nad võtavad ostukäru; pane koti auto sisse; väike pruuni lind; ostavad toitu pargitee peal; tema on praegu koristab akna; poeg tegi auto legost; voodi peal; paneb laua peale; seina peal on plidi</p>	<p>Liisu kain poodi koos tema venna Martiniga; on ka inimesed peavad piknikku puu alla; talle meeldib raamatu lugeda; ta alati palub vanaema loeb raamatu; tema lemmik mängu on tema mängukaru; Krõõt paneb uuesti tee laua peale; Peeter pesub akna laulab; laua peal on keetja ja tass; Signe ja Liisi istuvad diivani</p>
PAR	<p>nad tahavad palju asju ostada; ema võtab asju; poeg võtab asju; ema maksab 50 eurot; nad ostsid 3 kotti asju; mõned lapsed ei mängi midagi; parkis on palju looma; ostavad toitu pargitee peal; väike orav ostad midagi; inimesed räägivad, loevad raamatut; laulab midagi; ema tegib kohvi</p>	<p>Martin võttis kotti ja pane asjad kotti sisse; Liisu ütles Martinile, pani kotti auto tagasiruumisse; mõned noorem õpilased mängivad kõrvpalli; on ka inimesed peavad piknikku puu alla; suvi on kõige soojem aega aastas; muidugi pargis on lindu ka; talle meeldib selle kinki;</p>
ILL	<p>ema ja tema poeg läheme poodi</p>	<p>Liisu ütles Martinile, pani kotti auto tagasiruumisse; Martin arvas, et oli natuke väsinud, aga poodi käimine oli väga huvitav</p>
INE	<p>kodus peab olema; inimesed lähevad parkis; parkis on täis; parkis on üks jäätis müüja; parkis on palju looma; väike orav ostad midagi prügikastis; parkis on koerad ka; üks poeg sõitab jalgrattas parkis</p>	<p>nad ostisid poodis ja panesid asjad ostukäru; pargis on nii palju inimesid; päike on täevas; õues süüa on täesti väga mugav; suvi on kõige soojem aega aastas; pargis on tavaliselt jäätis müüja; parkis on ka oravad, ronib puul või otsib süüa prügikastis; tavaliselt kui suvi tuleb, inimesele meeldib pargis käia; pargis on palju loomad ka; muidugi pargis on lindu ka; kui vanaema külastab kodus, ta alati palub vanaema loeb raamatu</p>
ELA	<p>ema maksab 50 eurot kassast; paneb asju kottist, poeg tegi auto legost</p>	<p>ta tegi auto legost ja kinkib isale</p>
ALL	<p>poeg aitab talle; vanaema loeb raamat tüdrele; talle ja noor tüdrele meeldib see auto;</p>	<p>nad peavad ostma asjad, mis ema ütles nendele; Liisu ütles Martinile; talle meeldib legole mängida; talle meeldib raamatu lugeda; ta tegi auto legost ja kinkib isale; ja talle meeldib selle kinki</p>
ADE	<p>põrandal on punane vaip</p>	<p>Liisu maksab kontoril; parkis on ka oravad, ronib puul või otsib süüa prügikastis; tal on lõikavad juuksed</p>
ABL		

TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM		Liisu kain poodi koos tema venna Martiniga; inimesed jalutavad koeraga

INF 3

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	<p>ema käin kaubamaja; nend osakd puuvili; tal on pidu täna; ta peab osta mahlu ja toitu; kõik on 20 €; ema arvab väga odav; ema käin tasku ka; emal on pruunid silmad ja punase juuksed; ta on väga pikk; ema räägib kommi ei tervisliku; ta ei süüa; see on suvi; üks tüdruk ja kaks poissid mängivad poll; tüdrukul on punase juuksed ja valga kingad; see on suur korea; korea kõrval on tüdruk; tal on kollase juuksed ja väike nägu; väike korea on senine ja kollane; ta on väga armas; lapsed on väga õnne ja tervisliku elanikud; me mängime telefoni; see on väga kulb; see on väga suur tua; tal on diivan, laul, foto, telefoni, TV ja vanaema, ema, isa ja kolm lapsed; ema on pruunised juuksed; vanaema on valged juuksed; tal on valge lill; roheline diivan ja kollase diivan; kollase ja pun voodi; emalle meeldib vine; isa meeldib raamatud</p>	<p>täna on reede; tal on traksipüksid; tema ema kannab valge särki valge kingad ja sinise teksased; Linda käib kaubamaja emaga; tal on üks ostukärgu; talle meeldib magus toitud; tema ema ütleb magus toitud ei ole tervis; tema ema ostab köögivilju; kapsas, ja natuke hupakapsas; talle meeldib mahla ja ostab natuke mandarin; Linda meeldib piima; Linda ütleb et ta tahad meritoitud süüa, nii ema ostab üks kala; nad lähevad kassapidaja; kõik on 15€; nad ostavad palju toitud; Linda ostad 3 kilekotti; Lind aitab emal asja panna autosse; täna on nädalavahetuse; see on üks sporti pidu; täna on väga kuum; lapsed ostavad jääkreem; ta on 16 aastat vana; ta on väga sõbralik; tal on sinised silmad; ta on tugev; ta käib sporti teha iga päev; tema isa on väga töötav; ta on üks prillid; talle meeldib poissi riided; tema lemmikvärv on roseline; tal on suur korea; see on üks odra, ta on väga armas; täna ei ole jalgpall; Mona on minu sõbra ka; tal on senise juuksed; Pire ka; Pire on poisi; Pire piter ja Lily mängivad korpall; Lily on väga sportlik; täna on väga huvitab; Anna mängib tõukerata; mees istub toolil; tema perekond on 7 inimese; vanaema, vanaisa, ema, isa, õde ja vend; kardinad on lilla; diivan on kaks; vaip on punane; beebi on beebivoodi; tal on üks mängikaru; ta on valge; lamp on kuldne; tabel on diivan ees; vaip on põranda alla; telefoni on tabel alla; teekuppi on tabel alla; vanaema meeldib tee; ema meeldib raamatud; nii tal on palju raamatud; Piter kandad sinised riided</p>
GEN	<p>nend osakd mahla ja puuvili; emal on punase juuksed; ta on sõbraliku; lapse on 4 aastat vana; talle meeldib kommi, aga ema räägib kommi ei tervisliku; tüdrukul on punase juuksed; see on suur korea; korea kõrval on tüdruk; tal on kollase juuksed; lapsed on väga õnne ja tervisliku elanikud; me mängime telefoni iga päev; see on väga suur tua; tal on kollase sein, roheline diivan ja kollase diivan; kollase ja pun voodi; poiss on senise riide; nend on väga õnne</p>	<p>tema ema kannab valge särki valge kingad ja sinise teksased; talle meeldib mahla; Linda meeldib piima; Linda aitab emal asja panna autosse; täna on nädalavahetuse; minu sõbra käib tema isaga; tal on üks senise korea; minu sõbra Angla; talle meeldib poissi riided; see on üks odra; Mona on minu sõbra ka; Pire on poisi; tema perekond on 7 inimese; vaip on põranda alla; telefoni on tabel alla</p>
PAR	<p>ta peab osta mahlu ja toitu; lapse on 4 aastat vana; ei ole sporti</p>	<p>tema ema ostab köögivilju; talle meeldib mahla; Linda meeldib piima; Linda ostad 3 kilekotti; Linda aitab emal asja panna autosse; see on üks sporti pidu; ta on 16 aastat vana; ta käib sporti teha iga päev; talle meeldib poissi riided; Piter on 12 aastat vana; tabelis on fotosid; seinal on pilti</p>
ILL		<p>nad lähevad koju autoga; Linda aitab emal asja panna autosse</p>
INE		<p>tabelis on fotosid</p>
ELA		
ALL	<p>emalle meeldib vine</p>	<p>talle meeldib magus toitud; talle meeldib mahla; aknalauale on üks lill</p>
ADE	<p>tüdrukul on punase juuksed; tal on kollase juuksed ja väike nägu; tal on diivan; tal on valge lill; täna on viieteistdal</p>	<p>tal on traksipüksid; tal on üks ostukärgu; Linda aitab emal asja panna autosse; tal on üks senise korea; tal on sinised silmad; tal on suur korea; mees istub toolil; seinal on pilti; tal on üks mängikaru; nii tal on palju raamatud</p>

ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	ema käin kaubamaja poissga; autoga	Linda käib kaubamaja emaga; nad lähevad koju autoga; minu sõbra käib tema isaga

INF 4

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	nad otsivad šampooni; nad leiavad mida nad tahavad; ostavad asjad; panevad asjad auto sisse; lapsed mängivad korvpalli; mõned inimesed jalutavad koeraga; müüja müüb jäätist; lapsed meeldib jäätist; üks orav on prügikasti peal; koer jookseb pargis; vana-isa koristab aknad; vanaema loeb lugu; lamp on lagil; poiss mängib mängu; isa vaatab poisi kohta; ema tahab juua tee; televisoor on raamaturiuli peal; punast värvi padi on põrandal; laud on diivani ees	me läksime poodi, tahtsime mõned asjad osta; õde küsis, et mida ma tahtsin õhtut süüa; ma vastasin, et võibolla kanaliha ja hernesupp; ma kirjutasin toidunime paperi peal; ja siis me sõidsime autoga poodi; me jalutasime poes ja vaatasime mida veel on vaja; me panime hambapasta ostukärule ja siis otsesime edasi toitu; lõpuks me läksime müüja juurde ja maksime; panime asju auto sisse, ja tulime tagasi koju; see park asub mu kodu lähedal, see on väga populaarne kui on nädalavahetused; kõik inimesed tahavad käia jalutamines pargis; kui on päikeseline hommikul vanem ja noorem lähevad parki mängivad korvpalli, rulli; äriees on pargis ka; ta küsib mis maitsega; see on mu kõige lemmikum jäätist; see park nagu pihik mets on linnas, oravad, kassid elavad siin; inimesed kes elavad linas mõnikord jalutavad koos koeraga; kui päike päestab tugev, tavaliselt panevad inimesed prilid pea eest; kõik inimestele meeldib park; see on mu kodu, sellel pildil on mu vanemad, vanaema ja mu kaks venda, vanaema loeb luuletused mulle; isa loeb ajalehte; ema keedab teed, mulle meeldib tee juua; noorem vend mängib mänguasju; ta on natuke murekaru; mänguasjad on igalpool; mis ma teen?; vanem vend koristab aknad; ta on korralik ja töökas; vaatage, akna eest on lill, mu vanaema kasvatas seda; on väga ilus; see on mu terve perekond
GEN	kaks tüdrukku on poes; siis lähevad müüja juurde ja ostavad asjad; jalutavad auto juurde; panevad asjad auto sisse; üks orav on prügikasti peal; kaks inimest istuvad puu all; isa vaatab poisi kohta; televisoor on raamaturiuli peal; punast värvi padi; laud on diivani ees	ma kirjutasin toidunime paperi peal; me panime hambapasta ostukärule ja siis otsesime edasi toitu; lõpuks me läksime müüja juurde ja maksime; panime asju auto sisse, ja tulime tagasi koju; see park asub mu kodu lähedal; see on mu kõige lemmikum jäätist; kui päike päestab tugev, tavaliselt panevad inimesed prilid pea eest; see on mu kodu; akna eest on lill, mu vanaema kasvatas seda; see on mu terve perekond
PAR	nad otsivad šampooni; nad leiavad mida nad tahavad; palju inimest pargis; lapsed mängivad korvpalli; müüja müüb jäätist; lapsed meeldib jäätist; kaks inimest loevad raamatut; vanaema loeb lugu; poiss mängib mängu; isa vaatab poisi kohta; palju raamatuid on seal	enne poodi minna, õde küsis, et mida ma tahtsin õhtut süüa; jäätist, sidrunimahla ja hapukoorkooki meil oli vaja; otsesime edasi toitu; panime asju auto sisse, ja tulime tagasi koju; kui on päikeseline hommikul vanem ja noorem lähevad parki mängivad korvpalli, rulli; äriees on pargis ka, müüd jäätist; see on mu kõige lemmikum jäätist; sellel pildil on mu vanemad, vanaema ja mu kaks venda; isa loeb ajalehte; ema keedab teed; noorem vend mängib mänguasju; akna eest on lill, mu vanaema kasvatas seda
ILL		ja siis me sõidsime autoga poodi; tulime tagasi koju; kui on päikeseline hommikul vanem ja noorem lähevad parki mängivad korvpalli, rulli
INE	kaks tüdrukku on poes; palju inimest pargis; koer jookseb pargis	me jalutasime poes ja vaatasime mida veel on vaja; kõik inimesed tahavad käia jalutamines pargis; äriees on pargis ka; see park nagu pihik mets on linnas; inimesed kes elavad linas mõnikord jalutavad koos koeraga
ELA		
ALL		me panime hambapasta ostukärule; kõik inimestele meeldib park; vanaema loeb luuletused mulle;

ADE	lamp on lagil; padi on põrandal	hapukoorkooki meil oli vaja; sellel pildil on mu vanemad, vanaema ja mu kaks venda
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	mõned inimesed jalutavad koeraga; räägib oma klassikaaslastega	ja siis me sõidsime autoga poodi; sõidavad jalgrattaga kindlast; ta küsib mis maitsega? maasikaga!; inimesed kes elavad linas mõnikord jalutavad koos koeraga

INF 5

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	<p>ema ja Linda läksid kaubamajja; nad ostsid palju asja; ema ostsib; need maksad 10 eurot; Linda panib asjad autole; nad läksid koju; emal on tukk ja pikad juukseid; tal on väiksed silmad; tal on suur suu; ta on pikk ja tuse; ta on jutukas; see on park; seal on palju inimesed; vanamees mööb jätis; mees ja naine raamatu lugevad; vanaisa ja Linda kõndivad koeraga; te söövad jätis; Monikal on kollased juuksed; tal on lokis juuked; tal on suur nohu; ta kõndib koeraga ka; ta on tossud jalga; Avo on Monika kõrval; ta juua vesi; ta on sinine särk selga; tal on väiksed juuksed; see on minu pere; pere on kuus inimesed; vanaema ja mina vaatame raamatu; vanaema on kuuskümmend aastat vana; ta on õpetaja; minu ema on nelikümmend neli aastat vana; talle meeldib tee juua; Paavo on minu vend; ta on kaheksa aastat vana; talle meeldib mängida tõukeratas; Ive on minu noor õde; ta on üks aastat vana; ta on väga armas; tal on suured silmad; mina olen kuus aastat vana; mul on pikad juuksed</p>	<p>ema ja Linda käivad poes; nad ostavad toit; ema ostab klaas ja munad; Linda vaja piima ja ounad; ema arvab, et Linda sobib sealiha; Lindale ei meeldi sealiha; ta tahab kanaliha; ta ostab palju šokolaadid; ema ütleb, et Linda peab ainult sööma natuke igapäeval; pärast seda, ema maitseb kaardiga; siis Linda paneb toit auto sisse; vanaisa ja Linda jalutavad koeraga; nad söövad jäätisid; vanaisa sööb maasika jäätis, ja Linda sööb piima jäätis; ta paneb T-särki selga ja lühikesed püksid jalga; püksid on rohelised; vanaisa paneb T-särki selga ja lühikesed püksid ka; vanaisal püksid on valged; Linda näeb kolm last mangivad korvpalli; tüdrukul on punased juukseid ja suur suu; poissil on sinised juukseid ja väike nina; teisi poissil on suur nina ja väikesed silmad; Linda näeb suur koer; tema õde jalutab koeraga ka; aga koer juustab nii kiiresti; tema õde on väga halb; õde on kaksteist aastat vana; tal on pikkad kollased juukseid; ta on pikk; Linda sõber mängis manguasi; tal on lühikesed juukseid ja pikk nina; vanaema on vaibal; ta lugeb raamatu; täna on 28 kraadi; palju inimesed ostavad jäätis; see on minu pere; minu pere on seitse inimest; minu nimi on Signe; ma olen kuus aastat vana; mul on pikkad juukseid ja suur nina; ma loen raamatut vanaemaga; vanaema on kuuskümmend aastat vana; tal on valged juukseid ja suur suu; ta on õpetaja; ema on kolmkümmend viis aastat vana; tal on pikkad juukeid ja väike nina; ta paneb tee laual; ja ta on õpetaja ka; minu isa on arst; ta on nelikümmend aastat vana; tal on lokis juukeid ja väike silmad; isa räägib minu vendale; minu vend on kaheksa aastat vana; kõige noorem laps on minu õde; ta on väga armas; minu onu on kakskümmend viis aastat vana; ta peseb aknad; ta on hästi laulja</p>
GEN	<p>Lindale meeldib piima, mahla; mees ja naine raamatu lugevad; Avo on Monika kõrval; see on minu pere; vanaema ja mina vaatame raamatu; minu ema on nelikümmend aastat vana; Paavo on minu vend; Ive on minu noor õde</p>	<p>Linda vaja piima ja ounad; Lindale meeldib šokolaadi ka; Linda sööb piima jäätis; tema õde on väga halb; tema õde jalutab koeraga ka; ta lugeb raamatu; see on minu pere; minu pere on seitse inimest; minu isa on arst; isa räägib minu vendale; minu vend on kaheksa aastat vana; minu onu on kakskümmend viis aastat vana</p>
PAR	<p>nad ostsid palju asja; need maksad 10 eurot; emal on pikad juukseid; Lindal on lokis juukseid; kolm last mängivad korvpalli; tüdrukul on punased juukseid; vanaema on kuuskümmend aastat vana; minu ema on nelikümmend aastat vana; isa on nelikümmend aastat vana; ta on üks aastat vana; mina olen kuus aastat vana; mulle meeldib mahla juua</p>	<p>Linda vaja piima ja ounad; ta tahab kanaliha; Lindale meeldib šokolaadi ka; nad söövad jäätisid; Lindal on pikkad juukseid; ta paneb T-särki selga; vanaisa paneb T-särki selga; Linda näeb kolm last mangivad korvpalli; tüdrukul on punased juukseid; poissil on sinised juukseid ja väike nina; teisi poissil on suur nina; pärast viis minutit; õde on kaksteist aastat vana; tal on pikkad kollased juukseid; tal on lühikesed juukseid ja pikk nina; täna on 28 kraadi; minu pere on seitse inimest; ma olen kuus aastat vana; mul on pikkad juukseid ja suur nina; ma loen raamatut vanaemaga; vanaema on kuuskümmend aastat vana; tal on valged juukseid ja suur suu; ema on kolmkümmend viis aastat vana; tal on pikkad juukeid ja väike nina; ta on nelikümmend aastat</p>

		vana; tal on lokis juukeid; minu vend on kaheksa aastat vana; tal on lokis juukseid ka; tal on kaks aastat vana; minu onu on kakskümmend viis aastat vana; tal on kollased juukseid
ILL	Ema ja Linda läksid kaubamajja; nad läksid koju; ta on tossud jalga; ta on sinine särk selga	ta paneb T-särki selga ja lühikesed püksid jalga; vanaisa paneb T-särki selga ja lühikesed püksid ka
INE		Ema ja Linda käivad poes
ELA		
ALL	Linda panib asjad autole; Lindale meeldib piima; talle meeldib tee juua; talle meeldib mängida tõukeratas; mulle meeldib mahla juua	Lindale ei meeldi sealihaga; Lindale meeldib šokolaadi ka; isa räägib minu vendale
ADE	emal on tukk; tal on väikesed silmad; tal on suur suu; Lindal on lokis juukseid; tal on suured silmad; tüdrukul on punased juukseid; Monikal on kollased juukseid; tal on lokis juukeid; tal on suur nohu; tal on väikesed juukseid; tal on lokis juuksed; mul on pikad juuksed	ema ütleb, et Linda peab ainult sööma natuke igapäeval; Lindal on pikkad juukseid ja suured silmad; vanaisal püksid on valged; tüdrukul on punased juukseid ja suur suu; poisil on sinised juukseid ja väike nina; teisi poisil on suur nina ja väikesed silmad; tal on pikkad kollased juukseid; tal on lühikesed juukseid; vanaema on vaibal; mul on pikkad juukseid; tal on valged juukseid; tal on pikkad juukeid; ta paneb tee laual; tal on lokis juukseid ka; tal on lokis juukeid ja väike silmad; tal on lokis juukseid ka; tal on kaks aastat vana; tal on kollased juukseid; tal on suur nina
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	vanaisa ja Linda kõndivad koeraga; ta kõndib koeraga	pärast seda, ema maitseb kaardiga; vanaisa ja Linda jalutavad koeraga; tema öde jalutab koeraga ka; ma loen raamatut vanaemaga

INF 6

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	õde Piret toob tema noorem õde kaubamajja; ema ütleb neile, et te lähete kaubamajja; kui nad jõuavad kaubamajja, nad hakkavad otsima toodet; nad ostavad kommi; riivil on erinevad kommid; Piret küsib; Mari vastab; ma tahaksin ühe pakk šokolaadi; Piret ütleb; ema rääkis sulle varem et sa ei tohi süüa liiga palju magus asju; kui sa lähed lasteaeda homme, siis tood pakk šokolaadi ja siis te saate jagada; sa oled nii hea õde; Piret paneb ühe pakk šokolaadi kommi ja ühe pakk šokolaadi ostukärru; nad lähevad ostma puuvilja ja juurvilja; nad panevad pudeli ostukärru; nad lähevad pagasiruumi; Piret leiab, et ta ei too sularaha; ta toob pangakaart; ta maksab kaardiga; üks poiss sõidab jalgrattaga; nad ostavad jäätist; kaks poissi ja üks tüdruk mängivad korvpalli; päike paistab ja nad higistavad; üks tüdruk jalutab oma koeraga; koer tahab joosta; ta kohtub oma sõpradega; nad tahavad reisida; see on üks suur	Marit ja tema õde lähevad kaubamajja; nende ema räägib nende hommikul, et piima ja saia on otsas, te peate ostma piima ja saia; te saate ka osta, mis teile meeldib; kui nad jõuavad kaubamajja, nad võtavad ühe ostukäru; kõigepealt Marit ja tema õde leiavad piima ja saia; nad hakkavad mõtlema, mis neile meeldib; Marit räägib; õde, mul on vaja ühe uue pudeli spordiklassile; ja nad võtavad ka kaks pakk šokolaadi; neil on mahlapress kodus; nad saavad teha mahla; see on kõige tervislikum ja maitsev mahl; kui nad on valmis valida, siis nad lähevad kassapidaja juurde; õde leiab, et tal ei ole raha kaasas; riidekott on parem; riidekotid säästavad metsa; laste lemmiktoit on jäätist; jäätisepoes on väga hea äri poes; lapsed saavad valida nende lemmiktuju; tüdrukud ja poisid mängivad korvpalli; üks kõige lõbusam meelelahutus on rulliga sõitmine; teine väga poney tegevus on jalgrattaga sõitmine; kui päike paistab, kõige mugavam koht on puu all; inimesed saavad süüa piknik; koer on väga populaarne loom; kui ilm on hea, inimesed meeldib jalutada koeraga; nädalavahetusel terve

	pere; vanaema rääkis lapselapsele muinasjuttu; ema keedab kohvi; poiss Martin on kõige vanem; ta mängib mänguautoga vaibal; ta tahab, et isa mängib temaga mänguasja; isa tahab lugeda uuelehte; kõige noorem laps ei oska rääkida; ta istub voodil; ta tahab rääkida, et üks punane padi on põrandal; keegi ei hooli temast; nad igneerivad teda; ta peaaegu hakkab nutma; riituli on palju asju, näiteks televiisor, raamatud ja veini pudel; laes on laelamp; seinal on pilt; akna ees on ka kardin; kõik pereliikmed istuvad elutoas ja nautivad nädalavahetust	pere kodus; isa loeb uudiselehte ja ta istub diivanil; tema poeg Martin mängib vaibal; ta näitab isale; kui vahva on sinu auto; Marin on kõige vanem poeg; tal on üks noorem õde ja üks noorem vend; tema noorem vend ei oska veel rääkida; tema noorem õde on vanaema juures; vanaema loeb juttu talle; ema teeb kõikile kohvi; see on väga rahulik ja mugav pärastlõuna
GEN	meil on vaja uue pudeli; ma tahaksin ühe pakk šokolaadi; nad panevad pudeli ostukärru; veini pudel; aknariivil on lille; akna ees on ka kardin	nende ema räägib nendele hommikul, et piima ja saia on otsas; kui nad jõuavad kaubamajja, nad võtavad ühe ostukäru; kõigepealt Marit ja tema õde leiavad piima ja saia; õde, mul on vaja ühe uue pudeli spordiklassile; siis võta ühe; laste lemmiktoit on jäätist; lapsed saavad valida nende lemmiktuju; kõige mugavam koht on puu all; kui vahva on sinu auto; tema noorem vend ei oska veel rääkida; tema noorem õde on vanaema juures
PAR	te ostate komme, puuvilja ja juurvilja; nad hakkavad otsima toodet; kõigepealt nad ostavad kommi; missugust kommi te soovite; šokolaadi kommi; ma tahaksin ühe pakk šokolaadi; sa ei tohi süüa liiga palju magus asju; tood pakk šokolaadi; nad lähevad ostma puuvilja ja juurvilja; nii palju inimesi; lastele meeldib süüa jäätist; nad ostavad jäätist; kaks poissi ja üks tüdruk mängivad korvpalli; ta rääkis plaani; vanaema rääkis muinasjuttu; ema keedab kohvi; emale ja isale meeldib juua kohvi; isa mängib temaga mänguasja; isa tahab lugeda uuelehte ja juua kohvi; nad igneerivad teda; riituli on palju asju; pereliikmed nautivad nädalavahetust; Piret leiab, et ta ei too sularaha	nende ema räägib nendele hommikul, et piima ja saia on otsas, te peate ostma piima ja saia; kõigepealt Marit ja tema õde leiavad piima ja saia; nad võtavad ka kaks pakk šokolaadi ja palju puuvilja; eriti emale meeldib juua mahla; nad saavad teha mahla; nad ei võta kilekotti; riidekotid säästavad metsa; suvel on pargis palju inimest; tüdrukud ja poisid mängivad korvpalli; isa loeb uudiselehte ja ta istub diivanil; kui tal on valmis teha mänguasja autot; kodus on kolm last; vanaema loeb juttu talle; ema teeb kõikile kohvi; kohvi lõhnab ruumis
ILL	õde Piret toob tema noorem õde kaubamajja; te lähete kaubamajja; nad jõuavad kaubamajja; sa lähed lasteaeda homme; Piret paneb ostukärru; nad panevad pudeli ostukärru; nad lähevad pagasiruumi	Marit ja tema õde lähevad kaubamajja; kui nad jõuavad kaubamajja, nad võtavad ühe ostukäru
INE	suvel on pargis nii palju inimesi; laes on laelamp; kõik pereliikmed istuvad elutoas	neil on mahlapress kodus; aga õnneks tal on pangakaart rahakotis; suvel on pargis palju inimest; jäätisepoes on väga hea äri poes; nädalavahetusel on terve pere kodus; kodus on kolm last; kohvi lõhnab ruumis
ELA	keegi ei hooli temast	
ALL	ema ütleb neile; lastele meeldib süüa jäätist; lastele meeldib ka sõita rulaga; vanaema rääkis lapselapsele; emale ja isale meeldib juua kohvi	te saate ka osta, mis teile meeldib; nad hakkavad mõtlema, mis neile meeldib; õde, mul on vaja ühe uue pudeli spordiklassile; eriti emale meeldib juua mahla; ta näitab isale; talle meeldib, kui vanaema loeb juttu talle; ema teeb kõikile kohvi
ADE	meil on vaja uue pudeli; riivil on erinevad kommid; suvel on pargis nii palju inimesi; ta mängib mänguautoga vaibal; üks punane padi on põrandal; aknariivil on lille; seinal on pilt; nädalavahetusel	nende ema räägib nendele hommikul, et piima ja saia on otsas; neil on mahlapress kodus; õde leiab, et tal ei ole raha kaasas; aga õnneks tal on pangakaart rahakotis; suvel on pargis palju inimest; pärastlõunal on tänaval väga palav; nädalavahetusel on terve pere kodus; isa loeb uudiselehte ja ta istub diivanil; tema poeg Martin mängib vaibal; tal on üks noorem õde
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		kas soovib moosiga või ilma moosita
KOM	ta maksab kaardiga; üks poiss sõidab jalgrattaga; lastele meeldib ka sõita rulaga; üks tüdruk jalutab oma koeraga; ta kohtub oma sõpradega; ta mängib	siis ta maksab kaardiga; kas soovib moosiga või ilma moosita; üks kõige lõbusam meelelahutus on rullga sõitmine; teine väga põnev tegevus on jalgrattaga sõitmine; inimesed

mänguautoga vaibal; ta tahab, et isa mängib temaga

meeldib jalutada koeraga

INF 7

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	see on ema ja tema poeg; täna hommikul nad läksid poodi ja ostsid toitu; nad on väga õnnelik, sest nad võivad palju maitsev toide süüa; ema pani ühe pudeli vee ja poeg pani küpsised ostukörvusse; nad maksid selle toidu; poeg on väga viisakas; ta aitas tema ema panema toite kotti; ema ja poeg panid koti autosse; nad tulid kodu tagasi; see tüdruk kes ostan jäätist on minu; minu kõrval poeg on minu noorem vend; me osatme jäätist; see jäätise müüja on üks väga sõbralik inimene; ta annab meile kaks suurt palli jäätist; meie taga on minu sõbrad; nad mängivad korvpalli praegu; nüüd lõpetasime meie exsami; me oleme väga põnev; üks mees istub tugitoolis; ma arvan, et selles pargis on palju inimesi; mulle meeldib see orav, ta on väga armas; üks orav tahab varas seda meest toitu; ma naudin seda aega; üks tüdruk mängib tõkeratas; ma arvan, et see on vahe; ma tahan mängida selle ka; see tüdruk sõber sõidab rulluisud; mulle meeldib tema T-särk; see on üks suur pere; kõige noorem laps mängib kaisukaru; vanaema on lugeda lugu see tüdrukule; see tüdruk nimi on Laura; ta on 4 aastat vana; mulle meeldib see ema ja vanaema; nad näevad väga sõbralik; see poiss on kõige vanem laps; ta on 10 aastat vana; ta võib-olla ütleb; isa vaatab, kas see on vahe; isa on lugeda; üks mees seisab akna välja võib-olla on tema naaber; kõige vanem poisi kõrval on palju mänguklotsid; mulle meeldib see pere	esimene pilt on ema ja tema tütar poes käia; mõlemad teevad hobusesaba; nad on väga õnnelik, sest nad saab osta palju toite; ema paneb šampooni ostuvärvisse; tütar tahab kommi süüa, siis ta paneb kommi ostukärvi sisse ka; nad tahavad toidud maksda; tütar on väga tark, sest ta teab ema aitada; ema kasutab kaarti maksda; tütar paneb toidu kotti; tütar aitab ema, panna koti auto sisse; nad sõitavad koju; see on üks suur pilt; seal on palju inimesed; mina olen see tüdruk kes mängib palli; mul on väga pikad ja punased juuksed; ma panen T-särgi selga ja lühikesed püksed jalga; täna mul on palju vaheajad; ma kirjutasin kodutöö eile; mina saan mängida natuke hiljem koos minu sõbradega; kui mina olen väsinud, siis ma saan osta jäätist ise endale; aga seal on olnud palju inimesed; see järel ma vajan oodata; jäätise auto taga on üks paari; nad tahavad toitu süüa; aga üks orav valmistab nende toitu süüa; orav on väga ulakas; tegelikult istvad toolil on meie klaaskaaslased ka; aga nad mängivad rulluisud; võib-olla praegu nad on väsinud; ja mina ei ole näinud üks koera keda on sinine; üks isa ja tema tütar jalutavad koeraga; see värv on väga imelik; mulle meeldib kollane; ma kindlasti värvin teda karva kollasega; seal on üks õpilane kes kannab kollast triipulist ja roheliseid lühikesed pükseid on mu vend; teised on tema klasskaaslased; nad suhtlevad nende kodutööd; see on ka üks suur pilt; see on üks pere; isa loeb ajalehte; vanaema loeb raamatud selle tüdrule; poiss mängib mänguasja; vend on ulakas; ema karistas tema akent pesema; nende kõige noorem laps on liiga väike; ta ainult vaatab teisi; mulle meeldib vanaema; ta on väga sõbralik; vaibal on üks laud; ema paneb tassi tassialusel; kardinad on lillad; akna peal on üks lill või puu; ta kasvab väga hästi, võib-olla lõhnab hästi ka; nende seinal on üks pilt; ma arvan, et see on tütar tehtud; see on väga ilus
GEN	ema pani ühe pudeli vee; poeg pani küpsised ostukörvusse; nad maksid selle toidu; ema ja poeg panid koti autosse; tüdruk kes ostan jäätist on minu; minu kõrval poeg on minu noorem vend; see jäätise müüja; meie taga on minu sõbrad; nüüd lõpetasime meie exsami; teise inimese on suhtlevad; ma tahan mängida selle ka; üks mees kes seisab akna välja; kõige vanem poisi kõrval	esimene pilt on ema ja tema tütar poes käia; mõlemad teevad hobusesaba; ema paneb šampooni ostuvärvisse; ta paneb kommi ostukärvi sisse; kahekümne minuti pärast, nad tahavad toidud maksda; tütar paneb toidu kotti; tütar aitab ema, panna koti auto sisse; ma panen T-särgi selga; jäätise auto taga on üks paari; üks isa ja tema tütar jalutavad koeraga; teised on tema klasskaaslased; aga nende kõige noorem laps on liiga väike; ema paneb tassi tassialusel
PAR	nad ostsid toitu; ta aitas tema ema panema toite kotti; tegid õhtusööki; pildil on palju inimesi; tüdruk kes ostan jäätist; me ostame jäätist; ta annab meile kaks suurt palli jäätist; nad mängivad korvpalli; üks mees näeb seda noorem inimesi; selles pargis on palju inimesi; kaks inimesel on koera; üks orav tahab varas seda meest toitu; ma naudin seda aega; mulle meeldib oranži; perekonnas on kuus inimest; vanaema on lugeda lugu; ta on 4 aastat vana; selles ruumis on natuke väike aga väga rõõmu	nad saab osta palju toite; tütar tahab kommi süüa, siis ta paneb kommi ostukärvi sisse; ta teab ema aitada; ema kasutab kaarti maksda; tütar paneb toidu kotti; tütar aitab ema, panna koti auto sisse; mina olen see tüdruk kes mängib palli; praegu mul ei ole kodutööd; ma saan osta jäätist ise endale; nad tahavad toitu süüa; üks orav valmistab nende toitu süüa; mina ei ole näinud üks koera keda on sinine; siis kui mul on koera ma kindlasti värvin teda karva kollasega; seal on üks õpilane kes kannab kollast triipulist ja roheliseid lühikesed pükseid on mu vend; peres on seitse inimest; poiss mängib mänguasja; ema karistas tema akent pesema; siis ta ainult vaatab teisi; akna peal on üks lill või puu; nende seinal on üks pilt
ILL	nad läksid poodi; poeg pani küpsised ostukörvusse; ta aitas tema ema panema toite kotti; ema ja poeg panid koti autosse; üks mees kes seisab akna välja	siis nad sõitavad koju
INE	üks mees istub tugitoolis; selles pargis on palju inimesi; perekonnas on kuus inimest; selles ruumis on natuke väike aga väga rõõmu	esimene pilt on ema ja tema tütar poes käia
ELA		

ALL	ta annab meile kaks suurt palli jäätist; vanaema on lugeda lugu see tüdrukule	ma saan osta jäätist ise endale; mulle meeldib kollane; vanaema loeb raamatud sellele tüdralle; mulle meeldib vanaema
ADE	täna hommikul; sellel pildil on palju inimesi; kaks inimesel on koera	mul on väga pikad ja punased juuksed; täna mul on palju vaheajad; praegu mul ei ole kodutööd; tegelikult istvad toolil on meie klasskaaslased ka; siis kui mul on koera ma kindlasti värvin teda karva kollasega; vaibal on üks laud; ema paneb tassi tassialusel
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	teise inimese on suhtlevad koos nende sõbradega	mina saan mängida natuke hiljem koos minu sõbradega; üks isa ja tema tütar jalutavad koeraga; siis kui mul on koera ma kindlasti värvin teda karva kollasega

INF 8

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	<p>pildil on üks naine ja üks tüdruk; ma arvan, et see tüdruk on naise tütar; mõlemal on hobusesaba; naine on seljas pluus ja jalas püksid; tüdruk on seljas pusa ja püksid; nad on poes; naine on käes ostukäru; nad kõnnivad poes; naine ja tema tütar on veel poes; tüdruk ja naine panevad asju ostukärusse; ma arvan et need on jogurtid; ostukorvis on juba mõned asjad; naine ja tema tütar on kasas; naine maksab ja tüdruk paneb asju kilekotti; kasaja on üks naine ka; tal on poolpikad mustad juuksed; naine ja tema tütar panevad asju autosse; ta paneb seda kotti pagasiruumisse; üks poiss kollane särgiga sõidab jalgrattast; tal on sinine kiiver peas; nende ees on üks mees; üks mees ja üks naine loevad raamatuid vaibal; mees istub ja naine lamab; nende ees on üks mees kes müüb jäätist; ta on värviline vihmavali; nas on üks poiss ..., üks naine .., üks mees .. ja üks tüdruk ..; ma arvan, et nad on pere; nad on rulluisud jalas; nende kõrval on üks mees ja üks tüdruk; nad söövad jäätist; nad kõnnivad sinise koeraga; nende kõrval on üks roheline prügikast; prügikasti peal on üks orav; nad juttu ajavad; nad on üks mees, kaks poissi ja üks tüdruk; üks tüdruk on käes koer; üks tüdrukul on sinised juuksed; nende kõrval on üks poiss ja üks tüdruk; nendel on kliivrid peas; nad sõidavad rulluise; nad on üks tüdruk ja kaks poissi; nendel on valged särgid seljas; see on plt perest; nad loevad; nad on üks vananaine ja üks tüdruk; ma arvan, et nad on vanaema ja tema lapsetütar; vanaemal on seljas roosa pus ja tüdrukul on seljas roheline pusa ja rohelised püksid; nende kõrval on üks naine, ma arvan, et ta on ema; tal on seljas kollane särk ja jalas sinine seelik; ema kõrval on üks mees, ma arvan, et ta on isa; ta loeb ajalehte, ta istub tugitoolis; ta vaatab oma poeg mängima mänguklotsid; pojalt on seljas sinine pusa ja jalas sinine püksid; tema taga on üks beebi; voodi taga on radiaator, radiaatori kohal on aken; akna laual on lill; akna välja on üks puu, üks hoone ja üks mees; diivani ja tugitooli kõrval on väike laud; laual on all punane vaip; diivani taga on raamatu riul; riulil on .. ja üks televiisor; tugitooli ääres on üks väike laud; see laud on pruun; tugitooli taga on kapp;</p>	<p>esimesel pildil on üks naine ja üks tüdruk, nad jalutavad poes; ma arvan, et nad on ema ja tüdär; emal on ostukäru käes; see ostukäru on praegu tühi; emal on särk seljas ja teksad jalas; tüdrel on traksipüksid seljas ja jalas; mõlemal on hobusesaba; teisel pildil on see ema ja oma tütar ka; nad seisavad külmkapi ees ja ema võtab jogurti riulilt; tütar paneb juustu ostukärusse; ostukäru ei ole enam tühi; seal on juba mõned asjad, ma arvan, et need on küpsised; kolmas pilt näitab ema maksta; ema ja oma tütar on praegu kassas; kassapidaja võtab jogurti kassalt; ostukäru on tühi jälle; tütar on kassa paremal ja paneb asjad kilekotti; ema ja oma tütar panevad kilekotid pagasiruumisse; see on üks suur pilt; pildi ülemise osal on suur muru, muru peal on mõned puud ja mõned kivid; üks puu on orav peal; see puu taga on üks poiss sõidab jalgrataga; tal on peas sinine kiiver, oranž T-särk seljas ja sinised lühikesed püksid jalas; tema jalgrattas on sinine ka; puu ees on üks naine ja üks mees; nad loevad raamatud; nad on sõrad või abikaasad; nende ees on üks mees kes on üks värviline vihmavari peal ja üks jäätise käru ees; üks pere läheb osta jäätised; peres on isa, ema, üks poeg ja üks tütar; pojalt on seljas ruuduline T-särk ja kollased lühikesed püksid jalas; emal on roosad T-särk seljas ja püksid jalas; isal on roheline T-särk seljas ja teksad jalas; tüdrel on sinine T-särk seljas ja valged lühikesed püksid jalas; see pere vasakul on pruun pink; pingil istuvad üks tüdruk ja üks poiss; neil on rulluisud jalas; tüdruku rulluisud on roosad ja poisi rulluisud on sinised; nende ees on palliplats; nende vasakul on üks tüdruk ja üks poiss; mõlemal on kiiver peas; poisil on rulluisud jalas ja tüdruk sõidab tõukerattaga; tema tõukeratas on roosa; nende vasakul on üks mees ja üks tüdruk jalutavad koeraga; mõlema söövad jäätised, ma arvan, et need on isa ja tütar; nende kõrval on üks roheline prügikast; prügikastil on üks orav; pildi aluine osa on kuus inimest; nad on kaks poissi ja kolm tüdruk; üks tüdrukul on prillid ja tal on käes koerarihm; koer jalutab murul; nende vasakul on üks mees istub pingil; tal on sinine T-särk seljas ja helekollased lühikesed püksid jalas; tema kõrval on üks tuvi ja üks varblane maal; see on üks majas; maja väljas on üks hoone; hoone ees on üks mees ja üks puu; akna paremal on üks roheline diivan; diivanil istuvad vanaema ja tema lapsetütar; nad loevad raamatu; nende kõrval on ema; emal on seljas kollane kampsun ja sinine seelik jalas; tal on käes tassialus; ema paremal on isa, kellel on käes ajaleht ja ta istub tugitoolis; ta ei loe ajalehte, ta vaatab oma poeg mängida mänguasjad; pojalt on seljas</p>

	fotote kõrval on traadiga telefon	ja jalas sinine kampsun ja sinine püksid; tema taga on tema vend kes on veel väikelaps; ta istub voodis jaa vaatab oma vend mängida mänguasjad; maal on .. üks padi ka
GEN	see tüdruk on naise tütar; üks on tüdruku käes; nende ees on üks mees; nad on üks poiss rohelise särgiga; üks mees rohelise särgiga; üks tüdruk sinise särgiga; üks naine roosa särgiga; nende kõrval on kaks inimest; nende kõrval on üks roheline prügikast; prügikasti peal on üks orav; prügikasti ees; nende kõrval on üks poiss; nende kõrval on kolm inimest; nad on vanaema ja tema lapsetütar; nende kõrval on üks naine; tal on käes tassi teed; ema kõrval on üks mees; tema taga on üks beebi; voodi taga on radiaator; radiaatori kohal on aken; akna laual on lill; akna välja on üks puu; diivani ja tugitooli kõrval on väike laud; diivani taga on raamatu riiul; tugitooli ääres on väike laud; laual on tassi teed; tugitooli taga on kapp; fotote kõrval on traadiga telefon	tütar paneb juustu ostukärsse; üks on tütre käes; nad seisavad külmkapi ees; ema võtab jogurti riiulilt; kassapidaja võtab jogurti kassalt; pildi ülemise osal on suur muru; tema jalgrattas on sinine ka; puu ees on üks naine ja üks mees; üks jäätise käru ees; tüdruku rullisud on roosad ja poisi rullisud on sinised; nende ees on palliplats; nende vasakul on üks tüdruk ja üks poiss; tema tõukeratas on roosa; nende vasakul on üks mees ja üks tüdruk; mõlema söövad jäätised; nende kõrval on üks roheline prügikast; pildi alumine osa on kuus inimest; nende vasakul on üks mees istub pingil; tema kõrval on üks tuvi; maja väljas on üks hoone; akna paremal on üks roheline diivan; nad loevad raamatu; nende kõrval on ema; tema taga on tema vend; muru peal on mõned puud
PAR	nendel on kolm kilekotti; ta paneb seda kotti pagasiruumisse; pildil on palju inimesi; üks mees ja üks naine loevad raamatuid; üks mees kes müüb jäätist; neli inimest ostavad; nende kõrval on kaks inimest; prügikasti ees on kuus inimest; nad juttu ajavad; nad on üks mees, kaks poissi ja kolm tüdrukut; nad sõidavad rullise; nende kõrval on kolm inimest mängivad korvpalli; nad on üks tüdruk ja kaks poissi; pildil on seitse inimest; kaks inimest istuvad; tal on käes tassi teed; ta loeb ajalehte; riiulil on palju raamatuid; laual on tassi teed; kappil on kaks fotot	pildil on kolm kilekotti; kaks poissi ja üks tüdruk mängivad korvpalli koos; pildi alumine osa on kolm inimest; nad on kaks poissi ja üks tüdruk; üks mees istub pingil kes vaatab neid; maja ees on palju inimesi; ta ei loe ajalehte; maal on palju mänguasju
ILL	tüdruk ja naine panevad asju ostukärsse; tüdruk paneb asju kilekotti; naine ja tema tütar panevad asju autosse; ta paneb seda kotti pagasiruumisse; akna välja on üks puu	tütar paneb juustu ostukärsse; ema ja oma tütar panevad kilekotid pagasiruumisse
INE	naine on seljas pluus ja jalas püksid; tüdruk on seljas pusa ja püksid; nad on poes; naine on käes ostukäru; nad kõnnivad poes; naine ja tema tütar on veel poes; ostukorvis on juba mõned asjad; naine ja tema tütar on kasas; üks on juba pagasiruumis ja üks on tüdruku käes; see on pargis; tal on sinine kiiver peas; nad on rullisud jalas; nendel on kliivrid peas; nendel on valged särgid seljas; vanaemal on seljas roosa pusa; tüdrukul on seljas roheline pusa; tal on seljas kollane särk ja jalas sinine seelik; tal on käes tassi teed; ta istub tugitoolis; pojal on seljas sinine pusa ja jalas sinine püksid; kappil on kaks fotot albumis	nad jalutavad poes; emal on särk seljas ja teksad jalas; tütrele on traksipüksid seljas ja jalas; ema ja oma tütar on praegu kassas; üks on juba pagasiruumis; tal on peas sinine kiiver, oranž T-särk seljas ja sinised lühikesed püksid jalas; peres on isa, ema, üks poeg ja üks tütar; see on üks majas; majas on palju inimesi; ta istub tugitoolis
ELA	see pilt on perest; üks poiss kollane särgiga sõidab jalgrattast	viis neist räägivad teistele; see pilt on perest
ALL		viis neist räägivad teistele; tal on käes koerarihm mis on tema koerale; ta paneb tassi lauale

ADE	pildil on üks naine ja üks tüdruk; mõlemal on hobusesaba; nendel on kolm kilekotti; teine on maal; pildil on palju inimesi; üks mees ja üks naine loevad raamatuid vaibal; nad istuvad pingil; üks tüdrukul on sinised juuksed; mees istub pingil; nendel on kliivrid peas; nendel on valged särgid seljas; pildil on seitse inimest; kaks inimest istuvad diivanil; vanaemal on seljas roosa pusa; tüdrukul on seljas roheline pusa; tal on seljas kollane särk; tal on käes tassi teed; ta vaatab oma poeg mängima mänguklotsid põrandal; pojal on seljas sinine pusa; tema taga on üks beebi oma voodil; akna laual on lill; laual on all punane vaip; riulil on palju raamatuid; laual on tassi teed; kapil on kaks fotot	esimesel pildil on üks naine ja üks tüdruk; mõlemal on hobusesaba; teisel pildil on see ema ja oma tütar ka; viimasel pildil on ema ja oma tütar panevad kilekotid pagasiruumisse; pildil on kolm kilekotti; üks on maal; pildi ülemise osal on suur muru; tal on peas sinine kiiver; pojal on seljas ruuduline T-särk; emal on roosad T-särk seljas; isal on roheline T-särk seljas; tütrele on sinine T-särk seljas; pingil istuvad üks tüdruk ja üks poiss; neil on rulluisud jalas; mõlemal on kiiver peas; poisil on rulluisud jalas; prügikastil on üks orav; üks tüdrukul on prillid; tal on käes koerarihm; koer jalutab murul; üks mees istub pingil kes vaatab neid; tal on sinine T-särk seljas; tema kõrval on üks tuvi ja üks varblane maal; diivanil istuvad vanaema ja tema lapsetütar; emal on seljas kollane kampsun; tal on käes tassialus; pojal on seljas ja jalas sinine kampsun ja sinine püksid; maal on palju mänguasju
ABL		ema võtab jogurti riulilt; kassapidaja võtab jogurti kassalt
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	üks poiss kollane särgiga; nad on üks poiss rohelise särgiga; üks naine roosa särgiga; üks mees rohelise särgiga; üks tüdruk sinise särgiga; fotote kõrval on traadiga telefon	see puu taga on üks poiss sõidab jalgrataga; tüdruk sõidab tõukerattaga; üks mees ja üks tüdruk jalutavad koeraga

INF 9

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	ema ja poeg ostsid poes; nad jalutasin ja vaasid poes; nad võtsid mõned söögid ja joogid; nad panid asjad ostukärsesse; nad leidsid müüja ja maksid kaardiga; poeg vaadas üks vest; ema ei maksnud (vest) viimane; poeg aitas ema, nad panid asju auto pagasiruumi(sse); üks mees müüb jäätis; palju inimest ostsid jäätis; üks tüdruk sõidab tõukerattaga; nad lugevad raamatud; pargis on mõned loomad; näiteks lind, orav, koer, kass ja nii edasi; kõik inimesed kannavad T-särgi ja lühiked püksed suvel; üks mees vaatab neid; üks tüdruk võtab raadio, nad kuulavad raadioga; üks poeg sõidab jalgrattaga tänaval; nad on õnnelikud; neil on hea meel; väljas on üks inimene, kes koristab aknad; toas on vanaema, ema, isa; vanaema räägib muinaslugu tüdrukule; ema paneb tass lauale; isa loeb ajaleht(e); poeg mängib mänguklotsid; kõige noorem laps istub lapsevoodis; ta vaatab tema vend; see on elutuba; tavaliselt nad teevad kõik asju elutoas	ema ja tütar käivad poes autoga; ema on särk seljas, ja jalas on püksid ja tossud; ta kannab kõrvarõngaid; tema juukseid on hobunesaba; tütar seljas on särk ja jalas on traksipüksid ja tossud; ta juukseid on ka hobunesaba; nad on õnnelik; tütrele meeldivad piim ja magustoidud; emale meeldivad sooltoitud ja mahl; poes on veel inimesed; nad on võõras; kui nad lõpetavad ostmine, nad lähevad müüja juurde; ema läheb kassapidaja ees ja maksab kaardiga; tütar läheb kassapidaja kõrval ja võtab üks kilekott; kui asjad on maksanud, siis tütar paneb asjade kilekoti sisse; nad lähevad koju autoga; täna on laupäev; inimesed ei tööta; korteri kõrval on üks suur park; pargis on üks suur puu, kaks inimestel on piknik puu all; üks kass on puu taga; üks poiss sõitab jalgrataga; jalas on rulluisud; üks tüdruk sõitab tõukerattaga ja üks poiss on tema kõrval; seal on üks müüja; nad on isa ja tütar; nende kõrval on üks roheline prügikast; üks orav on selle peal; pargis on üks suur korvpalliplats; üks tüdruk, kellel on lühikesed juuksed võtab üks raadio; üks tüdruk kellel on griilid, jaluta koera, aga koer tahab mängida muruplatsile; kõik inimesed kes on pargis on väga rõõmus/õnnelikud; see on üks suur elutuba; ema, isa ja vanaema; kõige noorem laps on voodis/l; ta vaatab tema vend ja isa ja naerab; tema kõrval on üks mängukaru; suurem/vanem poiss mängib mänguautot; isa istub tugitoolile, ta loeb ajaleht(e); ta vaatab poiss kes võtab mänguauto; vanaema ja tüdruk istuvad diivanile; vanaema loeb tüdrukule; ema võtab tassi; seal on veel inimene; toas on üks suur laelamp; akna ees on kardina ja lill; laud on vaiba peal; üks pilt on seina ees; kapp/riiul on diivani kõrval; tugitooli kõrval on veel üks väike laud; laua peal on üks raamat ja tass kohviga; tugitooli taga on üks suur kapp; kapi peal on .. üks telefon

GEN	nad leidsid müüja; nad panid asju auto pagasiruumisse; mille ostsid poes; kolm last mängivad korvpalli korvpalli platsis; kaks inimest puhkavad puu all; kõik inimesed kannavad T-särgi; üks tüdruk võtab raadio	tema juukseid on hobunesaba; ta juukseid on ka hobunesaba; nad lähevad poe sisse ostukäruka; nad lähevad müüja juurde; ema läheb kassapidaja ees; tütar läheb kassapidaja kõrval; tütar paneb asjade kilekoti sisse; nad lähevad poe välja ja panevad asjade pagasiruumi(sse); korteri kõrval on üks suur park; nad käivad selle pargis; kaks inimestel on piknik puu all; nad loevad raamatuid vaiba peal; üks kass on puu taga; üks poiss on tema kõrval; nende kõrval on üks roheline prügikast; üks orav on selle peal; mehe kõrvl on kaks lindu; üks tüdruk .. jaluta koera; tema kõrval on üks mängukaru; ema võtab tassi ja tahab panna tassialuse peale; ta on toa väljast; akna ees on kardinad ja lill; laud on vaiba peal; üks pilt on seina ees; kapp/riiul on diivani kõrval; riuli peal on palju raamatuid ja üks teleka; tugitooli kõrval on veel üks väike laud; laua peal on üks raamat; tugitooli taga on üks suur kapp; kapi peal on kaks piltit
PAR	poes on palju asju; pärast seda; poeg aitas ema; nad panid asju pagasiruumisse; palju inimest puhkasid pargis; kolm last mängivad korvpalli; kolm inimest sõidavad rulluisudega; kaks inimest puhkavad; viis inimest ütlevad/räägivad; üks mees vaatab neid; toas on kuus inimest; toas on kolm last; vanaema räägib muinaslugu; isa loeb ajaleht(e); nad teevad kõik asju	ta kannab kõrvarõngaid; tema juukseid on hobunesaba; ta juukseid on ka hobunesaba; seal on palju asju; nad ostvad palju toitu; nad ostvad palju asju; nad kasutavad kolm kilekotti; palju inimesi elavad korteris; nad loevad raamatuid vaiba peal; kaks last puhkavad toolile; ta müüb jäätist; neli inimest ostvad jäätist; tänaval on ka kaks inimest; nad söövad jäätist; kolm last mängivad korvpalli; üks mees .. vaatab viis last; mehe kõrval on kaks lindu; üks tüdruk .. jaluta koera; seal on veel kaks last, nad vaatavad midagi; elutoas on kuus inimest; kolm last ja ema; suurem/vanem poiss mängib mänguautot; ta loeb ajaleht(e); nad vaatavad raamatut; ta koristab aknat; riuli peal on palju raamatuid; kapi peal on kaks piltit
ILL	nad panid asjad ostukäruka; nad panid asju pagasiruumi(sse)	nad lähevad poe välja ja panevad asjade pagasiruumi(sse)
INE	ema ja poeg ostsid poes; nad vaaasid poes; poes on palju asju; mille ostsid poes; palju inimest puhkasid pargis; kolm last mängivad korvpalli korvpalli platsis; pargis on mõned loomad; toas on kuus inimest; väljas on üks inimene; toas on vanaema; kõige noorem laps mängib lapsevoodis; nad teevad kõik asju elutoas	ema on särk seljas, ja jalas on püksid ja tossud; tütar seljas on särk ja jalas on traksipüksid ja tossud; poes on veel inimesed; nad käivad selle pargis; pargis on üks suur puu; pargis on üks suur korvpalliplats; elutoas on kuus inimest; kõige noorem laps on voodis/l; toas on üks suur laelamp
ELA		ta on toa väljast
ALL	vanaema räägib muinaslugu tüdrukule; ema paneb tass lauale	tütrelle meeldivad piim ja magustoidud; emale meeldivad sooloidud ja mahl; kaks last puhkavad toolile; üks mees istub toolile; ta ütleb poisile/ga midagi; koer tahab mängida muruplatsile; isa istub tugitoolile; vanaema ja tüdruk istuvad diivanile; vanaema loeb tüdrukule
ADE	kõik inimesed kannavad T-särgi suvel; üks poeg sõidab jalgrattaga tänaval; neil on hea meel	nädalavahedusel ema ja tütar käivad poes autoga; nendel on rõõms meel; igal laupäeval nad käivad selle pargis; kaks inimestel on piknik puu all; üks poiss sõidab jalgrattaga tänaval/teel; tänaval on ka kaks inimest; nad jalutavad teel koeraga; kõige noorem laps on voodis/l
ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	nad maksid kaardiga; kolm inimest sõidavad rulluisudega; üks tüdruk sõidab tõukerattaga; nad kuulavad raadioga; üks poeg sõidab jalgrattaga	nädalavahedusel ema ja tütar käivad poes autoga; ema läheb kassapidaja ees ja maksab kaardiga; nad lähevad koju autoga; üks poiss sõidab jalgrattaga; üks tüdruk sõidab tõukerattaga; üks poiss on tema kõrval, sõitab rulluisudega; nad jalutavad teel koeraga; ta ütleb poisile/ga midagi; laua peal on .. tass kohviga

INF 10

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	<p>ema ja oma laps lähevad poodi; nad lähevad poes piimaletis ja arutavad mida nad osta; laps tahab juustukestel osta ja osta kohupiim, ja ema osta mahl; piimaletis lähedal on ka viin; nüüd viin on sootustust 20%; nad osta 1 kg tomatit; nad panevad kõik asjad ostukäru; ema küsis, mida veel osta; nad lähevad müüjale; nad osta juustukestit, kohupiim, mahl, tomateid; nad panavad kilekote auto pagasiruumi; nad sõidavad koju; mänguväljak on kolm inimest; nad harjutavad korvpalli; .. nad osalevad kooli korvpalli ..; väljak lähedal on üks pink; .. nad mängivad rollisütatae; tüdruku kiiver on natuke kitsas; nad puhkavad mõnda aega ja vaatate teie sõber, kes on nüüd mängivad; väljanurk on üks pere, tütar ja vanaisa; täna on vanaisa 65 sünnipäev; nad lähevad parkis kos tema koera; prügikastel on üks kollane kass, kes leidab midagi süüa, ehk näeb hiiri; see on kolm vana sõber; üks lähevad koos oma koer nimi on Pille; koer otsib mõned huvitavad asjad, tahab kangesti rohi uurida; Pille ei sa selle koera kaalub; tema sõber, nimi on Hellen, võtab ühe masin, ta mängib oma mängulennuk; masin on katki; võib-olla koer otsis; tema sõber Arno juua vett, sest nüüd on suvi keskel, ilm on liiga kuum; see on üks mees, kes istub, on Matin, ta ootab tema tüdruksõber; pink lähedal on jäätis osta, võib-olla "onu Eskimo"; puu alla on üks mees, nimi on Kalju, ja tema naine, lamab põrandal, nimi on Marju; mõlemaad meeldivad raamatuid lugeda; Kalju loeb täna "Fausti" ja Marju loeb "Palavik", mis on Heti Talviku luuletuskogu; kus on nemad koer?; leiab midagi uus ja imelik; kaugel on üks noormees sõidab jalgratta, ta on professionaarline inimene kes sõidab jalgratta; see on üks suur pere; nüüd on pühapäev ja kõik inimesed lähevad elutuppa ja puhkan; elu tuba põrandal on üks roos ja punane vaip; toas on ka üks diivan ja üks tugitool; üks väikene laud, mille peal on pudel ja üks tass; diivan taga on ka üks keskmine kapp, mille sees on üks televiisor, üks raadio, mõned raamatud, mille peal on üks iidne asi ja üks viin; seinad on benz, seinanurk on üks põrandalamp; akna laua peal on üks lillepott; vanaema räägib tema lapselaps lugu ..; ema paneb üks tass kohvi laual; isa istub tooli ja loeb ajaleht, kui tema noorem poeg kutsus teda vaatas tema mänguauto; isa vanempoeg on väljas; isa kõige vanem laps on nüüd – mängib koos oma mängukaru ja vaatab mida tema perekond teevad; see on üks rahulik perekond ja mugav elu</p>	<p>ema ja laps lähevad poodi; punane veini (üks pudel) ainult 7 eurot; siis nad lähevad poodi piimaletis; ema mäletan, et kodus ei ole juustu; laps ka tahab hapukoort proovida, siis ostab ühe kilogrammi hapukoor; keefri nad ei taha ültse osta, see on väga hapu; nad panavad kõik asjad ostukäru; ema küsib lapse käest mida veel ta tahab osta; nad ostavad kaks saia; müüja ütles, et kõik on 13€; see on natuke kallis; suvi tuleb; puud lähevad rohelised, libedad pehmed rohid, kõik on ilus ja hea; peremees Marko nautib päikest puu alla; tema naine Liisa, meeldib raamatut lugeda; nende poeg Martin sõidab jalgrattaga parkis; see on tema kõike parem jalgratta; nende kass Miki, peidab puu ennast, ta ei meeldi suve; kui on suvel, siis see on palju jäätis müüa; nüüd Robert pere istub jäätis müüja eest, nad kõikile meeldivad "Onu eskimo"; lapsed meeldivad šokolaadi jäätis; pinkil istub kaks laps; tema rollisükinkad on probleemi ühe; vaatate, kui kiire tema sõber üsutada, nagu üks olümpiavõitja, aga tema kiiver on sarnane poole arbuusi; Pilet ja tema vanaisa, ka lähevad poodi jalutama, koos tema koer; eriti ilus päev; prügikasti peal on üks kass; järgmisel on linnas võistlus; kolm inimest me vaatame, on üks suur probleem, nende moodel lennuk on kadunud; üks tüdruk küsis poja käest, ühe tüdruk tahab tema koer, sest koer uurib mõni huvitav asi; kaks võõras noor inimest kuulavad; üks mees istub teise pinki; see on üks väga hea ja kaunis elupilet; isa istub diivanilt ja loeb ajalehte; ajalehte kirjutas mõned head artiklid; ema panab värske hea tee lauale; vanaema istub diivanilt koos oma lapselast ja loeb talle lapseraamatut "Jänes"; nende laps mängib mänguasjad; tema vanemlaps, nüüd teeb akna välja puhastada; kodu on palju asju; seinal on üks pilet, üks kaamel ja üks inimene jalutab kuu alla, liivil; ukse juures on üks kõrge kelder, ülemine on palju raamatuid, alumine on üks videomängija; keldril on üks pudel, see on vanasti veini pudel, on väga ilus; diivani taga on üks väike laud; telefon on fotosid juures; põrandal on üks suur punane vaip; nende kõike noorem laps istub eriti voodilt, kuus tema meeldib mängukaru; põrandal lamp on seinal nurka; vanaisa läheb turule</p>
GEN	<p>nad panavad kilekote auto pagasiruumi; ema ja oma laps lähevad poodi; lapse panen kõik asjad kilekoti; nad osalevad kooli korvpalli kooli groupi; tüdruku kiiver; koos tema koera; Pille ei sa selle koera kaalub; Hellen võtab ühe masin; Marju loeb "Palavik"; kus on nemad koer; kaugel on üks noormees sõidab jalgratta; üks väikene laud, mille peal on pudel; akna laua peal on üks lillepott; isa istub tooli ja loeb ajaleht; tema noorem poeg; isa vanempoeg</p>	<p>punane veini .. ainult 7 eurot; lapse tahan mõned piimatoode osta; täna on poes väga hea kohupiima; ostab ühe kilogrammi hapukoor; keefri nad ei taha ültse osta; ema küsib lapse käest mida veel ta tahab osta; lapse ütleb et ta tahab ka leiba; lapse panab kõik asjad kilekotisse; tema naine Liisa, meeldib raamatut lugeda; nende poeg Martin sõidab jalgrattaga parkis; see on tema kõike parem jalgratta; nende kass Miki, peidab puu ennast, ta ei meeldi suve; tema rollisükinkad on probleemi ühe; nad ei saa osalevad nende sõbra; tema kiiver on sarnane poole arbuusi; prügikasti peal on üks kass; nende moodel lennuk on kadunud; üks tüdruk küsis poja käest, ühe tüdruk tahab tema koer; ema panab värske hea tee lauale; tema vanemlaps, nüüd teeb akna välja puhastada; üks inimene jalutab kuu alla; ukse juures on üks</p>

		kõrge kelder; alumine on üks videomängija ja üks teleka; diivani taga on üks väike laud; põranda lamp on seinanurka; akna peal on lillepoti
PAR	lapse ei tohi viini juua; viin on sootustust 20%; täna on ka värskaid tomateid; nad osta 1 kg tomateid; nad osta juustukesti; nad osta tomateid; kokku kümme eurot; nad panavad kilekote auto pagasiruumi; on palju inimesi; mänguväljak on kolm inimest; nad harjutavad korvpalli; istub kaks väikest last; nad puhkavad mõnda aega; kass, kes leidab midagi süüa; tema sõber Arno juua vett; see on palju inimest tahab osta; mõlemad meeldivad raamatuid lugeda; Kalju loeb täna "Fausti"; vanaema räägib tema lapselaps lugu mis ajab jäneseid juttu; ema paneb üks tass kohvi laual; tema noorem poeg kutsub teda	punane veini .. ainult 7 eurot; mahla ja ka väga hea, tänaseks on väga värsk õunamahla; nad ostavad kaks pudelit veini ja kaks pudelit õunamahla; tänaseks on poes 20% soodustust; nad ostavad kaks kilogrammi ja otsustavad teha kohupiimakooki; kodus ei ole juustu; ostab kaks juustu ja võid; laps ka tahab hapukoort proovida; lapse ütleb et ta tahab ka leiba või saia; nad ostavad kaks saia; kodus on veel aedvilja ja puuvilja; kõik toitu on väga hästi; lähevad poodi välja; nad panavad kolm kilekotti autosse; parkis on palju inimesi; Marko perele meeldivad suve väga; Marko nautib päikest puu alla; tema naine Liisa, meeldib raamatut lugeda; Robertile ja tema naisele meeldivad muusika jäätist; praegu me vaatame kolm inimest, nad mängivad korvpalli; kolm inimest me vaatame, on üks suur probleem; kaks võõras noor inimest kuulavad; isa istub diivanilt ja loeb ajalehte; ajalehte kirjutas mõned head artiklid; vanaema istub diivanil .. ja loeb talle lapseraamatut "Jänes"; ülemine on palju raamatuid; diivani taga on üks väike laud, mille peale panavad perefotosid; telefon on fotosid juures; põranda lamp on seinanurka; vanaisa läheb turule ja osta aedvilju ja puuvilju
ILL	ema ja oma laps lähevad poodi; nad panavad kilekote auto pagasiruumi; nad sõidavad koju; kõik inimesed lähevad elutuppa	ema ja laps lähevad poodi; nad lähevad poodi piimaletis; nad panevad kõik asjad ostukäruksse; lapse panab kõik asjad kilekotisse; nad panavad kolm kilekotti autosse ja sõidavad koju; üks mees istub teise pinki
INE	nad lähevad poes piimaletis; piimaletis lähedal on ka viin; nüüd on parkis lõunas; nad lähevad parkis; toas on ka üks diivan; vanempoe on väljas	tänaseks on poes 20% soodustust; nad lähevad poodi piimaletis; täna on poes väga hea kohupiima; parkis on palju inimesi; nende poeg Martin sõidab jalgrattaga parkis; järgmisel on linnas võistlus; põrandal on üks suur punane vaip, nad ostavad pärsias
ELA		
ALL	nad lähevad müüjale	nad lähevad kassapidajale; Marko perele meeldivad suve väga; nad kõikile meeldivad "Onu eskimo"; Robertile ja tema naisele meeldivad muusika jäätist; sel pühapäeval on perele puhkus; ema panab värsket hea tee lauale; vanaisa läheb turule; talle meeldib süüa perele teha
ADE	järgmisel neljapäeval; prügikastel on üks kollane kass; nüüd on suvi keskel; tema naine lamab põrandal; elu tuba põrandal on üks roos; ema paneb üks tass kohvi laual	sel päeval, ema ja laps lähevad poodi; kui on suvel, siis ..; pinkil istub kaks laps; koeral meeldib õues mängida; järgmisel on linnas võistlus; suvel on kõik meeldinud; sel pühapäeval on perele puhkus; seal on üks pilet, üks kaamel ja üks inimene; üks inimene jalutab kuu alla, liivil; keldril on üks pudel; põrandal on üks suur punane vaip
ABL		isa istub diivanilt; vanaema istub diivanilt koos oma lapselast; nende kõike noorem laps istub eriti voodilt
TRA		tänaseks on poes 20% soodustust; tänaseks on väga värsk õunamahla
TER		
ESS		
ABE		
KOM		nende poeg Martin sõidab jalgrattaga parkis

INF 11

KÄÄNE	I KATSE	II KATSE
NOM	Martin ja Marju tulid kaubamajja; nad tahtsid osta mõne asja; Martin tahtsid kaubamajja minna üksi ; ta oli liiga noor; Marju on tema vana õde; nad tulid koos oma vanematega; isa sõitis auto; kaubamaja ei ole kodu kõrval ja nad tahtsid osta palju asju; Marju on õpilane; tal oli kunst kursus aga tal ei olnud pliiat; Martin ei olnud õpilane; ta arvas, et tal on vaja palju toitu; nad maksasid kaubamajas; müüja ütles Marjule; Marju tahtsid üks kliendikaart; nad alati lähevad kaubamajja nädalavahetusel; nad panid asjad pagasiruumi sisse; eile oli 17. juunil; õpilastel oli vahva spordipüha; nad mängisid mänguväljakus ja tutvustasid nende sõbrad üksteisele; Linda käis ka; ta luges muisajuttu puu alla; Peter ja tema sõbrad mängisid korvpalli; see oli pikk järjekord; inimesed kaebasid mõned asjad; Laura koer näris Mariti mängus, see on katki praegu; Marit oli väga kurb ja tema ütles Laurale; Laura vabantas ja ostas uut mängu; see on Pere Tamm; tema peres on kaheksa inimest; Margus ei ole kodus praegu; ta tuli Tartusse ja õpib psühholoogiat; tal on .. üks õde; tema ema on 47 aastat vana; ta on õpetaja; ta õpetab põhikoolis; Marguse isa on arst, aga ta on loomaarst; ta aitab inimesed mõnikord; tema ema on 70 aastat vana; ta on pensionäär; praegu ta elab üksi; tema lapsed alati külastavad; milline õnne pere	Martin ja tema õde Jane läksid poodi eile; Martinile meeldis magustoit; ta arvas et, magustoit on liiga magus; talle meeldis haputoit; Martin läheb kooli ülehommel; seal on üks üllatus: pliiatsiad on soodsamad; nad olid väga õnnelik; kassapidaja küsis nende käest et ...; Martin pani asja kotti; tema arvas et, traksipüksid ei olnud väga ilusad; inimestel on värviline päev iga päev; lapsed tähistavad puhkust pargis; Marju mängib korvpalli; Tõnu ja tema vend loevad raamatut puu all; ma arvas et, nad ei loenud raamatut puhkus; raamatut lugemine on igav kui loevad iga päev; Ivo ja tema vanaisa jalutavad koos nende koeraga; jäätis on väga maitsev siin; ma ostsin ainult üks kord; Tanja ja tema parim sõbrad räägivad õppeained; neid huvitab robot; nad arvavad see on väga kena; mõned inimesed mängivad tõusrataga; see on väga huvitav; ma kardan et ma kukkun tõusratast; kahjuks mul ei ole tõusratas; täna on 15. märts; isa ei tööta täna; ta on haige; ema hoolitseb isa; vanaema räägib lugu Maritile; Marit on Feliksi õde; Feliksil on teise õde Piret; Piret on 3 aastat vana; isa loeb ajalehte; onu Tõnu koristab klaas; eile oli tugev vihm; nad elavad suures majas; ta peab koristada pärast mängimine või ta ei saa uued mängud kätte
GEN	nad tahtsid osta mõne asja; nad panid asjad pagasiruumi sisse; nad tutvustasid nende sõbrad üksteisele; tema ema on 47 aastat vana; Marguse isa on arst; milline õnne pere	Martin ja tema õde Jane läksid poodi; nad leidsid võid ja panid ostukäru sisse; nad ostsid palju magustoitu ja hapukoore; Martin pani asja kotti; Tõnu ja tema vend loevad raamatut puu all; Marit on Feliksi õde
PAR	nad tahtsid osta palju asju; ta arvas, et tal on vaja palju toitu; talle meeldivad erinevaid toite; kas teil on kliendikaarti; pärast seda; talle meeldib raamatut lugeda; ta luges muisajuttu puu alla; Peter ja tema sõbrad mängisid korvpalli; nendele meeldib korvpalli mängida; siin oli jäätist; lastele meeldib seda; Laura ostis uut mängu; tema peres on kaheksa inimest; ta õpib psühholoogiat; tal on 2 venda; tema ema on 47 aastat vana; tema ema on 70 aastat vana	nad tahtis palju asju osta; esialgu, nendel ei olnud võid kodus; nad leidsid võid; nad ostsid palju magustoitu ja hapukoore; nad ostsid pliiatsiat ka; kas nendel oli vaja kilekotti; Martin pani asja kotti; Jane tahtis osta uut riideid Martinile; lapsed tähistavad puhkust pargis; Marju mängib korvpalli; Tõnu ja tema vend loevad raamatut puu all; nad armastavad õppimist koolis; nad ei loenud raamatut puhkus; raamatut lugemine on igav; nad söövad jäätist ja ütlevad nalja; neid huvitab robot; ma kardan et ma kukkun tõusratast; vanaema räägib lugu Maritile; Piret on 3 aastat vana; kodus on palju mänguasju; isa loeb ajalehte; põrandal on palju mänguasju
ILL	Martin ja Marju tulid kaubamajja; Martin tahtsid kaubamajja minna üksi; nad alati lähevad kaubamajja; ta tuli Tartusse	Martin ja tema õde Jane läksid poodi; Martin läheb kooli ülehommel; nad .. läksid riidepoodi
INE	talle meeldib kaubamajas käia; nad maksasid kaubamajas; nad mängisid mänguväljakus; Laura koer näris Mariti mängus; Margus ei ole kodus praegu; ta õpetab põhikoolis	nendel ei olnud võid kodus; nad panid asja pagasiruumis; lapsed tähistavad puhkust pargis; nad armastavad õppimist koolis; nad elavad suures majas
ELA		
ALL	talle meeldib kaubamajas käia; talle meeldivad erinevaid toite; müüja ütles Marjule; õpilastel oli vahva spordipüha; nad tutvustasid nende sõbrad üksteisele; talle meeldib raamatut lugeda; nendele meeldib korvpalli mängida; lastele meeldib seda; talle meeldib lastele õpetada	Martinile meeldis magustoit; õele ei meeldinud; talle meeldis haputoit; Jane tahtis osta uut riideid Martinile; vanaema räägib lugu Maritile; ta näitab isale mis ta teeb; ta näerab Feliksile
ADE	eelmisel nädalal Martin ja Marju tulid kaubamajja; tal oli kunst kursus; tal ei olnud pliiat; eile oli 17. juunil; nad alati lähevad kaubamajja nädalavahetusel; tal on 2 venda	nendel ei olnud võid kodus; kas nendel oli vaja kilekotti; inimestel on värviline päev; tegelikult õppis ta enne nädalal; Feliksil on teise õde Piret; põrandal on palju mänguasju

ABL		
TRA		
TER		
ESS		
ABE		
KOM	nad tulid koos oma vanematega	Marju mängib korvpalli koos tema sõpradega; Ivo ja tema vanaisa jalutavad koos nende koeraga; mõned inimesed mängivad tõusrataga

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Svea Tarkin

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses”, mille juhendaja on Raili Pool, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Svea Tarkin
30.05.19